

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

2018 – 2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILINDA
YAYIMLANAN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERS
KİTAPLARINDA TÜRK HALK MÜZİĞİ ÖĞELERİNE
YER VERİLME DURUMUNUN İNCELENMESİ

Zülfükar AVCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER

KONYA 2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Zülfükar AVCI
	Numarası	128309021003
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	2018 – 2019 Eğitim Öğretim Yılında Yayımlanan İlköğretim Müzik Ders Kitaplarında Türk Halk Müziği Öğelerine Yer Verilme Durumunun İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

..11./04/2019
Zülfükar AVCI

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Zülfükar AVCI
	Numarası	128309021003
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER
	Tezin Adı	2018 – 2019 Eğitim Öğretim Yılında Yayımlanan İlköğretim Müzik Ders Kitaplarında Türk Halk Müziği Öğelerine Yer Verilme Durumunun İncelenmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan 2018 – 2019 Eğitim Öğretim Yılında Yayımlanan İlköğretim Müzik Ders Kitaplarında Türk Halk Müziği Öğelerine Yer Verilme Durumunun İncelenmesi başlıklı bu çalışma 05/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Doç. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER	
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Zafer KURTASLAN	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Ömer ÖZDEN	

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Köksüz bir ağacın meyve veremeyeceği gerçeği apaçık ortadadır. Toplumların da geçmişiyle temellenemeyen bir eğitim - öğretim anlayışıyla, sağlıklı bir yarın oluşturma ve hayati fonksiyonlarını devam ettirme yolunda büyük bir problemle karşılaşacağı kaçınılmaz bir durumdur. Olaya müzik ve müzik eğitimi penceresinden baktığımızda, karşımıza toplumların kendi özünden vücuda getirdiği müzikal değerlerini gelecek kuşaklara aktarımı elzemdir. Hem toplumu oluşturan bireyin geçmişten geleceğe bir köprü oluşturabilmesi hem de bireyin gelişim sürecinde müzik ve müzik eğitiminin eşine rastlanamaz kazanımlar sağlayabileceği, araştırmalar neticesinde uzmanlar tarafından ortaya konulmuştur. Bu çerçevede İlköğretim ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine yer durumunun incelenmesi başlıklı bu çalışma hayat bulmuştur.

Bilgi ve tecrübesini benimle paylaşıp çalışmama yön veren danışmanım Doç. Dr. Serdar ÇAKIRER' e, yüksel lisans çalışmamın her safhasında desteğini esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Zafer KURTASLAN' a, tez savunmasına jüri üyesi olarak katılıp fikir ve görüşlerini paylaşarak destek sağlayan hocam Doç. Dr. Ömer ÖZDEN' e, hayatıma anlam katan ve çalışmalarına destek olan sevgili eşim Sema AVCI' ya, varlıkları şükür sebebim olan kızlarım Zeynep Naz AVCI ve Fatıma Sema AVCI' ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bir sonraki çalışmalara katkı sağlayabilmesi temennisiyle...

Zülfükar AVCI
Müzik Öğretmeni
Konya/2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Zülfükar AVCI
	Numarası	128309021003
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Hüsyin Serdar ÇAKIRER
	Tezin Adı	2018 – 2019 Eğitim Öğretim Yılında Yayımlanan İlköğretim Müzik Ders Kitaplarında Türk Halk Müziği Öğelerine Yer Verilme Durumunun İncelenmesi

ÖZET

Bu çalışmada binlerce yıllık tarihi derinliği ile kendine has tavır ve üslubu olan Türk halk müziğinin İlköğretim ders kitaplarında yer almasının önemi ve kazançları açılarından yaklaşılarak ortaokul ders kitaplarının incelenmesi gerçekleştirilmiş ve İlköğretim ders kitaplarında Türk halk müziğine yer verilme durumu incelenmiştir.

Konu ile ilgili olarak Konya ili Meram ilçesindeki müzik öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Elde edilen bulgular doğrultusunda;

- İlköğretim müzik ders kitaplarındaki Türk halk müziği ile ilgili nazari bilginin yetersiz olduğu,
- Türk halk müziğinin tarihsel sürecine değinilmediği,

- İlköğretim müzik ders kitaplarında, yöresel çeşitliliğe dikkat edilerek halk türkülerine yer verilmesi gerektiği,
- İlköğretim kitaplarında, Türk halk müziğine bütün unsurlarıyla öğrenci yaş ve algı düzeyleri dikkat edilerek yer verilmesi gerektiği,
- İlköğretim öğrencilerine kültürel değerleri tanıtmaya ve kazandırma yolunda Türk halk müziğinin önemli bir payının olduğu
- Kültürel değerlerin gelecek nesillere aktarımı açısından bakarsak, ilköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine belirli bir düzen içerisinde yer verilmesinin zorunluluğu ve bu konuda öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin çekilmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar kelimeler: ilköğretim, Türk halk müziği, eğitim, ders kitapları, kültür.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Zülfükar AVCI
	Numarası	128309021003
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Hüseyin Serdar ÇAKIRER
	Tezin İngilizce Adı	Investigating The Inclusion Of Turkish Folk Music Elements In The Elementary Music Coursebooks Published In 2018 – 2019 Academic Year

SUMMARY

In this study, the examination of secondary school textbooks has been performed and the status of Turkish folk music in primary textbooks has been investigated by approaching the importance and advantages of inclusion of the Turkish folk music having a specific attitude and style with its historical depth of thousands of years in the elementary education textbooks.

The opinions of the music teachers in the Meram County of Konya City have been asked in respect thereof.

In accordance with the obtained it is concluded that;

- The theoretical knowledge related to Turkish folk music in primary music textbooks is insufficient,
- The historical process of Turkish folk music is not referred,
- The folk songs should be included in the elementary education music textbooks by considering the local diversity,

- The Turkish folk music should be included in the elementary education textbooks together with all the elements by considering the age and perception levels of the students,

- The Turkish folk music plays an important role in the way of introduction and acquisition of cultural values to elementary school students,

- The necessity for the inclusion of Turkish folk music elements in a certain way in the elementary education music textbooks and the arousal of interest and attraction of the attention of the students was required in terms of transferring cultural values to future generations.

Keywords: Elementary education, Turkish Folk Music, Education, Textbooks, Culture

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	iii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
SUMMARY	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLO VE GRAFİKLER LİSTESİ	xii

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	6
1.1.2. Alt Problem	6
1.2. Araştırmanın Amacı.....	7
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1. 4. Sayıtlar.....	7
1.5. Sınırlılıklar.....	7

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. İlköğretimde Geleneksel Müzik Öğelerinin Müzik Eğitiminde Kullanılması	8
2.2. Müzik Eğitimi ve Kültür İlişkisi	11
2.3. Türk Halk Müziği ve Halk Kültürü	13
2.4. Türk Halk Müziği Öğeleri.....	15
2.4.1. Türk Halk Müziğinde Melodik Yapı Çeşitleri	15
2.4.2. Türk Halk Müziğinde Ritmik Yapı	17
2.4.2.1. Ana Usuller (2 – 3 – 4 zamanlılar).....	17
2.4.2.2. Bileşik Usuller (5 – 6 – 7 – 8 – 9 zamanlılar)	17
2.4.2.3. Karma Usuller (10 ve daha yukarı zamanlılar)	19
2.4.3. Türk Halk Müziğinde Yöresel Çeşitlilik.....	19
2.4.4. Türk Halk Müziğinde Sözlü Ve Sözsüz Ezgiler.....	19
2.4.5. Türk Halk Müziğinde Kullanılan Çalgılar	20

2.4.6. Türk Halk Müziğinde Türkülerle Aktarılmak İstenen Değerler.....	21
2.5. İlköğretimde Türk Halk Müziğinin Yeri Ve Önemi	21
2.6. İlgili Araştırmalar ve Yayınlar.....	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi	30
3.2. Evren	30
3.3. Örneklem	30
3.3.1. Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri.....	31
3.4. Verilerin Toplanması.....	35
3.5. Araştırmanın Modeli.....	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum.....	37
4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum.....	37
4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum	41
4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum.....	44
4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum.....	44
4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum.....	45
4.7. Yedinci alt probleme ait sonuçlar	45
4.7. Öğretmen Görüşleri	47
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	82
KAYNAKÇA.....	86
ÖZGEÇMİŞ	90

TABLO VE GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo 1: Görüşme Yapılan Müzik Öğretmelerinin Mezun Oldukları Lisans Programları.....	31
Grafik 1: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programları	31
Tablo 2: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mesleki Tecrübeleri	31
Grafik 2: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mesleki Tecrübeleri.....	32
Tablo 3: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Öğrenim Gördükleri Ana Çalgıları	32
Grafik 3: Görüşme Yapılan Müzik Öğretmenlerini Ana Çalgı Eğitimlerinde, Eğitim Gördükleri Çalgıların Ait Oldukları Müzik Türleri.....	33
Grafik 4: Görüşme Yapılan Müzik Öğretmenlerini Ana Çalgı Eğitimlerinde Kullandıkları Çalgılar.....	34
Tablo 4: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Öğrenim Gördükleri Yan Çalgıları	34
Grafik 5: Görüşme Yapılan Müzik Öğretmenlerini Yan Çalgı Eğitimlerinde Kullandıkları Çalgılar.....	35
Tablo 5: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Türk Halk Müziği İçerikli Ders Alma Durumu	35
Tablo 6: 5. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler	38
Tablo 7: 6. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler	38
Tablo 8: 7. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler	39
Tablo 9: 8. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler	40
Tablo 10: 5. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı	41
Tablo 11: 6. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı	42
Tablo 12: 7. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı	42
Tablo 13: 8. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı	43

Tablo 14: 5., 6., 7. ve 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Taşıdığı Değerler	46
Tablo 15: Türk Halk Müziğinin Müzik Eğitimi Müfredatında Yeterli Düzeyde Yer Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri	49
Tablo 16: Müzik Eğitimi Müfredatında Türk Halk Müziğine Yer Verilmesinin Önemi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	51
Tablo 17: Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türk Halk Müziğine Dayalı Müziklerin Yeterli Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	53
Tablo 18: Türk Halk Müziği Repertuarından Seçilmiş Eserler Yoluyla Yapılan Müzik Eğitiminin Derse Olan Katkısı Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	55
Tablo 19: Türküleri Öğrencilere Öğretirken Halk Müziği Çalgılarına İhtiyaç Duyulup Duyulmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	57
Tablo 20: Ders Kitaplarındaki Halk Türküleri Dışında Başka Halk Türkülerine Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	59
Tablo 21: Ders Kitaplarında Yer Alması İstenilen Türküler İle İlgili Öğretmen Görüşleri	61
Tablo 22: Lisans Eğitiminde Müzik Öğretmenine Yetecek Kadar Türk Halk Müziği Eğitimi Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri	63
Tablo 23: Müzik Ders Kitaplarındaki Türkülerin Öğrenci Dikkat Ve İlgisini Çekme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	65
Tablo 24: Öğrencilerin Müzik Ders Kitaplarındaki Türküleri Seslendirirken Yaşadıkları Sorunlar İle İlgili Öğretmen Görüşleri	67
Tablo 25: Öğrencinin Yakın Çevresinden Öğrendiği Şarkı Ve Türkülerle, Müzik Ders Kitaplarında Var Olan Türkülerin Birbiri İle Uyumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	69
Tablo 26: Öğrencilerin Eğitim - Öğretim Sürecinde Öğrendikleri Türkülerin Bir Dağarcık Oluşturabilecek Boyutta Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	71
Tablo 27: Öğrenilen Türkülere Konser v.b. Etkinliklerde Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	73
Tablo 28: Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Belirli Gün Ve Haftalarda Yapılan Etkinliklerdeki İhtiyacı Karşılama Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri ...	75

Tablo 29: Türk Halk Müziği Desteği İle Yapılan Müzik Eğitiminin Kültürel Farkındalık Açısından Öğrenciye Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	77
Tablo 30: Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Kültürel Değerlerimizi Yansıtma Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	79
Tablo 31: Müzik Derslerinde Türkülerin Öğrenciye Fayda Sağlama Durumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	81

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Toplumların varoluş süreci içerisinde edindiği kazanımlar yani kültürel birikimler ait oldukları toplumların genlerini oluşturmaktadır. Bu kazanımların gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması topluluklar açısından hayati öneme sahiptir. Eğitimin her kademesinde bu doğrultuda bilinçli bir şekilde ilerlemek gerekmektedir. Bireyin öğrenme temelini ailede oluşturduğu gerçeğinden yola çıkarak ilköğretim kademesinden başlayıp planlı bir eğitim-öğretim sürecini yapılandırmak, geçmişini temel alarak geleceği inşa ve ihya etmek toplumlar için önem arz etmektedir. Bu önem doğrultusunda ilerlerken müziğin ve müzik eğitiminin bireye ve paralelinde topluma sağladığı faydaların bilinciyle hareket ederek toplum kültürünü yaşatmayı, bireye aidiyet duygusu kazandırmayı amaçlayan çalışmalar yapmak akılcı bir yaklaşımdır. Bu bilgilerden yola çıkarak, anaokulu ve ilköğretimden başlayarak müzik eğitim-öğretimini yapılandırma, planlama ve uygulama süreçlerinde kültürel değerlerin müzikal taşıyıcısı olan Türk halk müziğini temel almak gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Bu bölümde araştırmanın dayandığı problem durumu, problem cümlesi, alt problemler; araştırmanın amacı, önemi, sayıltılar ve sınırlılıklar açıklanacaktır.

1.1. Problem Durumu

Toplum; ortak bir ekini (kültürü) kabullenen, bir coğrafi alanda yayılan ve kendi kendinin devamlılık sürecini kazanabilmiş ilişkiler bütünüdür(Sağ,2003:12).

Osmanlıca’ da “hars”, Türkçe’ de “ekin”, Fransızca’ da “culture” olarak geçen kültür, insanların doğa ve birbirleriyle ilişkileri, mücadeleleri sonunda ortaya çıkan maddi, manevi ürünlerin ve üretimin tümü olarak tanımlanmaktadır. Türk düşünür ve yazarlarından Ziya Gökalp’ e göre, toplumlar “hars ve medeniyet” olmak üzere iki farklı ögeden oluşmaktadır. Medeniyet, teknoloji ve üretim; hars ise dil ve müzik gibi bireylerin duygularını içeren olgulardan oluşur. Gökalp’e göre toplumlar medeniyetlerini değiştirebilir, ancak harslarını değiştirdikleri takdirde kendileri olmaktan çıkar ve kültürleri çözülür(Demir,2006:6).

Toplumlar, kültürel varlıklarının devamını sağlamak amacıyla, kendi kültürünü yeni nesillere aktarabilmek için arayışlara yönelmiştir. Bu yönelimler sonucunda bireylerin evrensel ve bireysel özelliklerini inceleyerek bireyleri kültürlemede ne tür yöntemlerin uygulanması gerektiği konusunda çeşitli fikirler geliştirmişlerdir. Kültürlemenin gereğini önemsemekle birlikte, toplumlar kültürlemeyi planlı ve amaçlı olarak gerçekleştirmek istemişlerdir. Böylece, toplumlarda kültürleme işleminin bilinçli bir şekilde yapılması sonucu eğitim ortaya çıkmıştır. Demirel'e (2003:24) göre; "eğitim, kültürlemenin planlı ve amaçlı olarak yapılan kısmıdır". Geniş anlamıyla eğitim bilinçli, amaçlı ve istendik kültürlenme, kültürleme ve kültürleşme sürecidir(Uçan,2005:7).

Toplumların gelişiminde ve kalkınmasında önemli bir yere sahip olan eğitim, bilgi ve beceri kazanımı sağlayarak bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı bireyler yetiştirme hedefindedir.

"Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci" (Ertürk, 1993: 24) olarak tanımlanan eğitim, beşikten mezara kadar hayat boyu sürmekte ve bireye kazandırdıkları ve kazandırabilecekleri ile önemli bir noktada yer almaktadır. Bireylerin aileyi, ailelerin toplumu, toplumların da dünya düzenini oluşturduğundan yola çıkarsak eğitimin, bireyi şekillendirerek dünya düzenine olumlu katkılar sunacağı gözlemlenmektedir. Atatürk, " ... en mühim en esaslı nokta; eğitim meselesidir. Eğitimidir ki bir milleti ya hür, müstakil, şanlı, yüksek bir cemiyet halinde yaşatır ya da bir milleti esaret ve sefaletle terk eder" sözleriyle eğitimin önemini vurgulamaktadır(Atatürk, 1997).

Eğitimin dört temel amacı vardır. Bunlar:

- 1- Kültürel değerleri aktarmak
- 2- Bireyi toplumsallaştırmak
- 3- Üretkenliği arttırmak
- 4- İlgi ve yetenekleri geliştirmek

(<http://www.webdersanesi.com/dersler/ogrenme-psikolojisi/egitim-ogrenme-davranis/94>)

Bireyde kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlanan öğrenmenin de bu süreçte eğitim-öğretimin hedefine ulaşmasında önemli bir unsur olduğu bilinmektedir. Eğitimin kazanımlarından bütünüyle fayda elde etmek, okul ortamında

plan ve program dahilinde gerçekleşen öğretimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesiyle mümkündür.

Eğitim-öğretim amaçlarının hedef doğrultusunda başarılı bir şekilde hayat bulması için öğretme ve öğrenme süreçlerinin etkili olması gerekmektedir. Bu süreçler düzenlenirken ve uygulanırken eğitim öğretim ilkeleri doğrultusunda ilerlemek gerekir. İnce' ye göre(2018:16) başlıca eğitim ve öğretim ilkeleri şunlardır:

- a. Hedefe görelilik ilkesi
- b. Öğrenciye görelilik ilkesi
- c. Yakından uzağa ilkesi
- d. Bilinenden bilinmeyene ilkesi
- e. Açıklık ilkesi
- f. Somuttan soyuta ilkesi
- g. Ekonomiklik ilkesi
- h. Kolaydan zora ilkesi
- i. Hayata yakınlık ilkesi
- j. Teknolojiyi kullanma ilkesi
- k. Bütünlük ilkesi
- l. Güncellik ilkesi

- a. Hedefe görelilik ilkesi

Öğrenim etkinlikleri planlanırken ve uygulanırken öncelikli olarak dersin hedefleri göz önünde bulundurulur. Hedefe uygun öğretim yöntemi seçilerek daha kolay ve etkili bir şekilde öğretim gerçekleşir.

- b. Öğrenciye görelilik ilkesi

Eğitim-öğretim anlayışında bireyin merkeze alındığı bir yaklaşım söz konusudur. Her bireyin farklı bir öğrenme anlayışı, hızı ve tarzı olduğundan hareketle, eğitim-öğretim sürecinde bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

- c. Yakından uzağa ilkesi

Bireyin yaşam alanı ile doğrudan ilişkili bir yapı oluşturularak eğitim-öğretim etkinliklerinin etkili olması sağlanmalıdır. Ders içeriğinin, öğrencinin içinde yaşadığı doğal ve toplumsal çevre dikkate alınarak oluşturulmalıdır.

d. Bilinenden bilinmeyene ilkesi

Öğrenciye yeni bir bilgi kazandırılırken önceki bilgilerden yaralanması sağlanmalıdır.

e. Açıklık ilkesi

Eğitim-öğretim sürecinde öğretmenin anlatım esnasında kullanacağı dil sade ve öğrenciler tarafından anlaşılır düzeyde olmalıdır.

f. Somuttan soyuta ilkesi

Öğrencinin yaş ve zihinsel gelişim özellikleri dikkate alınarak eğitim-öğretim sürecinde etkinlikler, somuttan soyuta doğru bir yol izlenerek gerçekleştirilmelidir.

g. Ekonomiklik ilkesi

Öğretim içeriği ve etkinlikleri oluşturulurken zaman, emek, para, enerjiden tasarruf sağlayarak yüksek verim elde etmeyi planlamak gerekir.

h. Kolaydan zora ilkesi

Eğitim-öğretim sürecinde içerik ve bilgiler zorluk açısından derecelendirilerek, kolay olandan başlayıp karmaşık ve zor olana doğru gidilerek aktarım sağlanmalıdır.

i. Hayata yakınlık ilkesi

Okul hayatın bir parçası olmalıdır. Öğretmen, öğrencinin günlük hayatta karşılaşılabileceği durumlara yer vererek sürecin anlamlı hale gelmesini yönünde hareket edip bilgi ve becerilerin gerçek hayatta kullanılabilmesini sağlamalıdır.

j. Teknolojiyi kullanma ilkesi

Yaşamın her alanında kullandığımız teknolojiyi eğitim-öğretim faaliyetleri içerisinde kullanarak daha etkili bir öğrenme gerçekleşebilir.

k. Bütünlük ilkesi

Öğrencilerin ön bilgilerini ortaya çıkarabilecek bir yapı oluşturulmalı ve içerik kazanımlarla bir bütünlük arz etmelidir.

l. Güncellik ilkesi

Ders içeriği yapılandırılırken güncel bilgilere yer verilerek öğrencilerin bu bilgilere doğru bir biçimde ulaşabilmeleri sağlanmalıdır(İnce, 2018: 20).

Yukarıdaki eğitim-öğretim ilkeleri her kademedede uygulanarak etkili bir öğrenme süreci gerçekleştirilirken, öğrenciye aktarılmaya çalışılan bilginin kazanımı ve oluşturulmaya çalışılan davranışın amaca uygun şekillenmesi gerekmektedir.

Bireyin planlı eğitimin ilk basamağı olan ilköğretim kademesinde sağlıklı bir şekilde şekillenebilmesi için eğitim – öğretim ilkelerinin belirlenen amaç ve hedef doğrultusunda etkin bir şekilde uygulanması gerekmektedir. Bu çerçevede bir ülkede ilköğretim kurumları ve bu kurumların işlevleri dikkate alınması gerekmektedir.

Çağdaş bir eğitim – öğretim çizgisi oluşturma yolunda gerekli olan adımları atabilmek için, ilköğretim ilkelerini ve ilköğretim kurumlarının işlevlerini özümsemek gerekmektedir. Ancak bu yolla kendi öz değerlerine yaslanan ve bu edindiği güçle geleceğe ışık tutabilecek bireyler kazandırılabilen mümkündür.

Çağdaş eğitim anlayışı, eğitim sürecinden geçen bireylerin çok yönlü olarak eğitilmesini, kültürlenmesini, gelişmesini ve bilinçlenmesini amaçlamaktadır. Uçan'a (2005) göre "Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliğini kazanır. Böyle bir eğitim, bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla dengeli bir bütün olarak en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Sanat eğitimi bu amaca dönük eğitim sürecinin üç ana bileşeninden biridir. Müzik eğitimi ise, çeşitli kollara ayrılan sanat eğitiminin başlıca dallarından birini oluşturur."

Müzik eğitiminin önemi ve gerekliliği her dönemde gün yüzüne çıkmıştır. Bu önem ve gereklilik doğrultusunda dönemin düşünürleri müzik ve müzik eğitiminin bireyin gelişim sürecine değer katacağı görüşünde birleşmişlerdir.

Sokrates (İ.Ö. 469-399)' e göre müzik, eğitimlerin en üstünüdür(Çetinkaya,1995:12).

Platon (Eflatun) (İ.Ö. 428-348) müziğin, insan ruhunu sakinleştiren bir sanat olduğunu ve müzik eğitiminin ise erdemli bir insan yetiştirmede önemli rol oynadığını vurgulamaktadır(Kaplan,2008:19).

Aristoteles (İ.Ö. 384-322) tarafından, müziğin eğitimin aracı olduğu ve ruhun tutkularından temizlenmesi (katharsis) için gerekli olduğu, bu yolla da kişiliğin oluşmasında önemli bir etken olduğu ortaya konmaktadır(Kaplan,2008:19).

Müzik eğitimi sadece genel müzik kültürü edinmeyi amaçlamakla kalmayıp, aynı zamanda eğitim çağındaki bireyler için diğer disiplinlerin eğitiminde etkili bir öğretme – öğrenme yöntemi ve biyo – psiko – sosyal bir canlı olan insan için de

etkili bir kendini ifade etme aracıdır. Bireylere kendini müzikle ifade etme fırsatının verilmesi, diğer pek çok yöntemlerden daha etkili olabilmektedir. Çünkü hiçbir sanat alanı müzik kadar yaşantımızla iç içe ve bizleri kuşatıcı değildir(Aksu, 2010: 73).

Müzik eğitimini, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme süreci olarak tanımlayan Uçan (2005), müziksel davranış değişikliği sürecini gerçekleştirirken bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınması gerekliliğini vurgulamaktadır. Bireyin içine doğduğu toplum, varoluş sürecinden beri kazandığı değerleri şekillendirip gelecek nesillere aktararak sağlıklı bir yarın oluşturma gayreti içerisinde bulunmaktadır. Bireye kişilik kazandırma yolunda aldığı örgün eğitim sürecindeki müzik eğitimi, ait olduğu toplumun genlerine sahip halk müziği değerlerini taşımalı ve bu değerler bireye kazandırılmalıdır.

Çocukların yaşantılarında olmayan müziklerle ele alınan okul müziği uygulamaları, amaçlanan hedeflere ulaştırmadığı bilinmektedir(Aksu, 2010: 76). Bu ve yukarıdaki bilgiler ışığında eğitim – öğretim içerisinde halk müziği öğelerine yer verilme önemi ve gerekliliği gün yüzüne çıkmaktadır.

1.1.1.Problem cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur:

İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine ne düzeyde yer verilmiştir?

1.1.2.Alt problem

1. İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği tanımsal ve tarihsel süreç olarak ele alınmış mıdır?
2. İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerde melodik yapı çeşitliliği var mıdır?
3. İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin ritmik yapısı nasıldır?
4. İlköğretim müzik ders kitaplarındaki türkü seçiminde yöresel çeşitliliğe özen gösterilmiş midir?

5. İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziğine ait sözlü ve sözsüz eserlere ne düzeyde yer verilmiştir?

6. İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği çalgılarına yer verilmiş midir?

7. İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türküler değerler eğitimi kapsamında hangi konuları içermektedir?

1.2.Araştırmanın Amacı

Eğitimin, kültürel değerleri aktarma ve bireyi toplumsallaştırma amaçları yanı sıra başlıca eğitim - öğretim ilkelerinden yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene, hayata yakınlık ve bütünlük ilkeleri çerçevesinde, ilköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine yer verilme durumunun incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Kültürel değerlerin müzikal taşıyıcısı olan Türk halk müziğinin tüm yönleriyle gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarılması ve müzik ders kitaplarında bireyin gelişim düzeyi dikkate alınarak yer alması önem arz etmektedir.

1. 4. Sayıtlar

- Araştırma yönteminin araştırmanın amacına ve problemlerin çözümüne uygun olduğu,

- Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,

- Görüşme yapılan kişilerin bilgi paylaşımında samimi, içten ve gerçekçi davrandıkları araştırmanın sayıtlıdır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Ortaokul müzik ders kitapları ile

- Meram ilçesi müzik öğretmenleri ile

- Türk halk müziğindeki öğelerin basit yapıları ile sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kültür; aile, okul gibi çeşitli toplumsallaştırma araçları ile bireylere toplumdaki yerlerini, toplumun kendilerine biçtiği rolleri ve diğer değer ve tutumları öğreterek “kimlik” verir. Bu kimlik, toplumun genel dünya görüşünü yansıtan bir kimliktir; bu nedenle de “bütünleştirici”dir(Örs, 2009: 3). Bütünleştirici bir yapıya sahip olan kültürel değerlerin yaşamını sürdürebilmesi ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde kazandırılabilmesi için eğitim – öğretim süreçlerinin bilinçli bir şekilde yapılandırılması gerekmektedir.

Eğitim, formal ve informal olarak ikiye ayrılmaktadır. Formal eğitim içerisinde yer alan örgün eğitimin ilk basamağını, bir başka ifadeyle temelini ilköğretim kademesi oluşturmaktadır.

1869 yılında yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (Genel Eğitim Tüzüğü) çerçevesindeki düzenlemelerle önce kız ortaokulları ile kız öğretmen okullarında, 1910’lu yıllarda da erkek öğretmen okulu ile erkek ortaokullarında ve ilkokullarda müzik dersine yer verilmiştir(Uçan, 2005: 52).

“Cumhuriyet dönemi boyunca müzik eğitimi müfredat programlarında Türk müziği bazen hiç yer almamış bazen halk müziği ezgi ve türküleri olarak yer almış, özellikle 1986 programından itibaren kapsamlı genişleyerek devam etmiştir.”(Akkaş, 1997. Akt: Arapgırlıoğlu, 1999: 13)

2.1. İlköğretimde Geleneksel Müzik Öğelerinin Müzik Eğitiminde Kullanılması

İnsanoğlu içinde yaşadığı ortamda şekillenir. Yaşam biçimi, hayata bakış açısı, giyim-kuşamı, konuşma şekli ve içeriği, yeme-içme alışkanlıkları v.b. durumlar ile birey içinde bulunduğu kültürel birikimler neticesinde şekillenir. Bireyin anne karnında başlayan yaşam serüveni, doğduktan sonra büyüme, gelişme, ergenlik, olgunlaşma ve kendini gerçekleştirme süreçleriyle devam eder. Bütün bu süreçlerde birey içinde bulunduğu topluma ait kültürel birikimle şekillenir.

Müzik, bir ulusu bağlayan en önemli bağlardan birisi ve ortak ulus bilincini oluşturacak, iyi vatandaşlar yetiştirmek bakımından da oldukça etkilidir. Japon

eğitimci Shinicki Suzuki “Ben sadece iyi vatandaşlar yetiştirmek istiyorum. Eğer bir çocuk doğumdan itibaren iyi müziği dinler ve onu çalmayı öğrenirse, disiplin, duyarlılık, hoşgörü kazanır ve iyi bir kalbe sahip olur.” sözüyle müzik eğitiminin önemi ve gerekliliğini göz önüne sermektedir(Güler, 2008: 50-51).

Sağlıklı ve doğru yönlendirilmiş bir müzik yaşantısı, bireyleri gelecek yaşantılarında daha başarılı, daha mutlu ve dengeli kılacaktır(Güler, 2008: 49). Müzik eğitimi amaca uygun gerçekleştirildiğinde, bireyin gelişiminde kalıcı ve olumlu izler bırakır. Müzik çocuğun, beden zihin-dil, kişilik, psiko-sosyal ve psiko-motor gibi başlıca gelişim alanlarına doğrudan katkılar sağlamasının yanı sıra sanatsal yaratıcılık ve estetik beğeni yeteneğinin gelişimini de desteklemektedir(Güler, 2008: 12).

İlköğretimde müzik dersi, cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. 1940 yılına kadar sadece kent ilkokullarında yer alan müzik dersi, 1940’ dan sonra hem köy hem de kent ilkokullarında uygulamaya konulmuştur. Osmanlı Devletinin son döneminde tüm ortaokullarda müzik dersi yer almış ve bu durum cumhuriyet kurulduktan sonra devam etmiştir. İlköğretim kurumlarının kurulmasıyla ortaokullar ilköğretim kurumları içine dahil edilen müzik dersi, zorunlu ders olarak eğitim – öğretim programında yerini almıştır(Küçüköncü, 2010: 81).

İlköğretim Müzik dersi öğretim programının vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatının ayrılmaz bir parçası haline getirmek ve müzik yoluyla;

- Kendisi ve çevresi ile barışık,
- Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişimlere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir(MEB,2013:9).

İlköğretim Müzik dersi öğretim programı, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı temel alınarak oluşturulmuştur. Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa

dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanmaktadır.

Yapılandırmacı kurama göre;

- Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.

- Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.

- Kalıcı izli esas öğrenme, etkinlikler aracılığıyla olur.

- Öğrenme pasif bir süreç değil öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.

- Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Müzik eğitiminde yapılandırmacı anlayış;

- Öğretmeye değil öğrenmeye önem verir.

- Bireylerin farklılıklarını kabul eder.

- Öğrencilerin araştırma yapmasını özendirir.

- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir.

- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır.

- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser.

- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler.

- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir(MEB,2013:10).

İlköğretimde müzik öğretiminin genel amaçları, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin:

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,

- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkan sağlamak,

- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,

- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,

- Kişilik ve öz güven gelişimlerine katkı sağlamak,

- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,

- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve becerilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,
- İstiklal Marşı başta olmak üzere milli marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Milli birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimlerine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır(MEB,2013:10).

İlköğretim müzik dersi öğretim programının vizyonunu, ilköğretim müzik dersi öğretim programını, müzik eğitiminde yapılandırmacı yaklaşımı ve ilköğretimde müzik öğretiminin genel amaçlarını dikkatle irdelediğimizde öğrenciye ait olduğu toplumun kültürel unsurlarını yansıtan Türk halk müziğine önem verilmesi gerektiği gözlemlenmektedir.

Türk halk müziği örnekleri sadece temel müzik terim ve işaretlerini çalıştırmak için değil, aynı zamanda insanımızın zevkini, duygusunu ve duyarlılığını da yansıtacak daha geniş bir yelpazeyi tanıtmak için de seçilmelidir. İlköğretim kademesi dışında zorunlu müzik eğitimi alamayacak on binlerce öğrenci, mevcut müzik karmaşası ile birlikte düşünüldüğünde, söylemesi, hissetmesi, hatırlaması gereken özel türkülerimizi hiç yaşayamayabilir(Aksu, 2010: 90).

2.2. Müzik Eğitimi ve Kültür İlişkisi

Müzik, kimliğimizi oluşturan kültürün, simgeler ve davranış biçimleriyle dışavurumudur. Toplumsal bir varlık olan insan, sosyal çevresi ile iletişim için geliştirilen sözcüklere, sesler aracılığıyla duygularını, düşüncelerini, deneyimlerini anlatan değişik anlamlar yükleyerek müziğin temel yapısını oluşturmuştur. Bu anlamlar diğerleriyle paylaşılmaya başladığında müzik toplumsallaşmaktadır(Kaplan, 2008: 42).

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireylerin kendi müziksel yaşantısı temel alınması gereklidir(Uçan, 2005: 14).

Müzik eğitimi ülke ve okul bazında planlanırken bireyin ait olduğu kültürel birikimi dikkate alınması gerekmektedir. Müzikal geleneğin gelecek nesillere aktarım da önem arz eden başka noktadır.

Uçan(1989) eğitim müziğini, “Geleneksel ve çağdaş tek sesli, yerel, ulusal ve evrensel nitelikli müziklerimizden, ilk ve ortaöğretim müzik eğitim programlarında öngörülen amaçların öğrenciye kazandırılmasında ve geliştirilmesinde eğitim-öğretim malzemesi olarak kullanılmak üzere amaçlara, öğrencilere, belli eğitim-öğretim ilkelerine ve belli estetik ölçütlere uygun olarak seçilen örneklerden oluşan dağarcıktır”(Akt.Aksu,2010:9) şeklinde tanımlamıştır.

Eğitim müziği; bireylere müzik disiplininin temel ve özel hedeflerini kazandıran, müzik dışındaki diğer disiplinlerin öğretilmesine katkı sağlayan, her türlü ders için istendik motivasyonlar ve çağrışımlar oluşturmada aktif bir rol oynayabilecek şekilde organize edilmiş olan, en alttan en üste kadar her eğitim kademesine göre oluşturulmuş-düzenlenmiş, her tür müziği kapsayan, çok farklı konuları işleme potansiyeli olan ve örgün eğitim dışında yaygın eğitim süreçlerindeki her yaş grubundan insan için de geçerli olan müzikal araçlardır(Çakırer, Avcı, Kurtaslan, 2014: 316).

Okul müzik eğitiminde kullanılan eğitim müziği türleri şunlardır:

- a) Aktarma şarkılar
- b) Öykünme şarkılar
- c) Halk türküleri ve Türk sanat müziği şarkıları
- d) Türk okul şarkıları (Çakırer, Avcı, Kurtaslan, 2014: 316)

- a) Aktarma şarkılar

Ezgisel yapı bakımından başka milletlerin müziksel birikimlerini içeren melodilere Türkçe sözler yazılması sonucu oluşan şarkılardır. Okul şarkıları dağarcığında yer alan bu tür, genellikle Alman, İngiliz, Fransız, İsveç ve İtalyan ezgilerinden oluşmaktadır.

b) Öykünme şarkılar

Türk okul müziği bestecileri tarafından başka toplumların müzikal yapısı ve estetik anlayışı gözetilerek üretilmiş şarkılardır. Majör ve minör kalıplar dahilinde oluşturulan bu şarkılar ritmik yapısıyla da ait olduğu toplumun müzikal değerlerini taşımaktadır.

c) Halk türküleri ve Türk sanat müziği şarkıları

Kadim bir geleneğe sahip olan Türk halkının kültürel birikimini müziğine yansıtmış olduğu Türk müziğine ait eserlerdir. Ninniler, saymacalar, tekerlemeler, şarkılar ve türküler bünyesinde bulunan dizisel, ritmik ve sözel yapı itibarıyla Türk ruhunu, duygusunu ve düşüncesini aktarmaktadır.

Halil Bedii Yönetken(1951), saymacalar ve tekerlemeler gibi anonim çocuk ezgilerinin sadece halk bilimi açısından değil, eğitsel yönden, eğitim - öğretim yönünden de önemli ve ilginç bir konu olduğunu vurgulamıştır. Bu ezgilerin öncelikle bize çocuk müzik beğenisi hakkında fikir vererek onların ritmik, metrik, tonal, modal, formal yapılarını irdeleme fırsatı verdiği dikkat çekmiştir(Say, 2005: 76).

d) Türk okul şarkıları

Türk okul müziği bestecilerinin Türk müziğinin müzikal anlayışı ve yapısı dikkate alınarak özentiye ve öykünmeye yer verilmeden üretilmiş eserlerdir. Öğrencilerin gelişim düzeyleri ve ders içeriği dikkate alınarak oluşturulan bu eserler müzikal yapı bakımından Türk müziği öğelerine sahip özgün eserlerdir.

Eğitim müziği alanında Türk halk müziğini kullanma düşüncesi cumhuriyet öncesinden başlayarak günümüze kadar geçen sürede yer yer uygulanmıştır(Özdemir, 1998: 200).

“Ülkemizde müziğin gelişmesi ancak ve ancak eğitimle sağlanabilir. İlkesel olarak tüm dünyanın kabul ettiği gibi “kendi halk müziğinden yola çıkarak”, geleceğin Türk insanlarını kendi kültürel değerleriyle barışık olarak eğitebilmek, genel anlamda müzik eğitiminin amacı olmalıdır(Özdemir, 1998: 18).

2.3.Türk Halk Müziği ve Halk Kültürü

Geleneksel yaşayışın bir parçası olan halk müzikleri, doğdukları toplumların adları ile anılırlar. Tarihte ulus olabilmiş toplumların halk müzikleri, o toplumların

tarih sayfasına çıkışıyla birlikte var olagelmektedir. Toplumsal yaşamın kendi dinamiğinden kaynaklanarak oluşan halk müzikleri, değişerek ve gelişerek yeni müzik çeşit ve türlerinin oluşmasına da kaynak olmuşlardır(Özdemir, 1998: 1).

Nida Tüfekçi(1984)' ye göre Türk halk müziği, “ Türk duygu ve düşüncesinin, Türk esprisinin ve sosyal hayatının, tarih içindeki olaylar doğrultusunda, coğrafi konum ve göçlerin de etkisiyle vücut bulan ve şekillenen ürünleridir.”

Cemil Demirsipahi(1975)' ye göre Türk halk müziği; “Halkın kendi içinde yetişmiş kişilerin yada adlarının bilinmesine olanak bulunmayan halk sanatçılarının ulusal ölçü ve ritim kuralları ile özel biçimde oluşturdukları müzik ürünlerinin tümüne denir.”

Nevzat Altuğ(1988)'a göre Türk halk müziği; “Halkın yaşam biçiminden oluşmuş, halkın kendi duyarlılığı ve estetik anlayışıyla, yaşadığı yöreye uygun yaşam biçiminden esinlendiği olayları, güdüsel bir yaklaşımla ürettiği müziktir.”

Halkın kendi yaşam koşullarından doğan olay ve olgulardan hareketle, yerel müzik ve dil ifadelerinin bir araya gelmesiyle oluşan, kendine özgü; çalma ve söyleme anlayışından oluşan müzik ürünleri olarak tanımlayabileceğimiz Türk halk müziği, geleneksel bir kültür ürünüdür(Özdemir, 1998: 28).

Türk halk müziği, halkın ya da halk sanatçılarının çeşitli olaylar karşısında etkilenerken duygularını ezgiyle anlatımı olarak tanımlayabiliriz. Kendine özgü çalgıları, çalış ve söyleyiş tavırları, türleri, biçimleri ve geniş dağarıyla ulusal nitelikleri bünyesinde taşıyan, halk biliminin diğer dallarıyla iç içe oluşan, yöresel müziklerin birleşimiyle ortaya çıkan bir müzik çeşididir(Emnalar, 1998: 27). Türklerin varoluş süreci dikkate alındığında tarihsel bir derinliğe sahip olan Türk halk müziği, Türk halkının kültürel birikimi ışığında duygu ve düşüncelerini yansıttığı bir müzikal vesikadır. Konu bakımından çok çeşitlilik gösteren Türk halk müziği, çalgısal ve sözel yapıları bulunmaktadır.

Orta Asya'daki Türk kavimlerinin içinde oluşan Türk halk müziği, Türklerin çeşitli göçlerle gittikleri yerlerdeki kültürlerin de etkisi ile değişikliklere uğrayarak günümüzdeki yapısına kavuşmuştur. Anadolu'ya yerleşen Türkler, diğer kültürel birikimlerini getirdikleri gibi kültürel birikimlerinin müzikal taşıyıcısı olan Türk halk müziğini de Anadolu topraklarına getirmişlerdir. Anadolu'da hayat bulan Lidya,

Frigya, Hitit, Helen, Bizans, Selçuklu, Osmanlı uygarlıkları kendi dönemlerinde müziklerine değerlerini işleyerek kendi müzik tarihlerine yön verdikleri gibi günümüz Türk halk müziğinin oluşmasını da sağlamışlardır(Emnalar, 1998: 29).

2.4. Türk Halk Müziği Öğeleri

Türk halkının estetik anlayışıyla şekillenen Türk halk müziği, yapısal olarak kendine has öğeler barındırmaktadır.

2.4.1. Türk halk müziğinde melodik yapı çeşitleri

Binlerce yıllık tarihi geçmişe sahip Türk halk müziğinin zengin bir melodik yapı mevcuttur. Türkler yurt edindikleri topraklarda, komşularıyla da etkileşim halinde oldukları için güçlü ve zengin bir müzikal yapı meydana getirmişlerdir.

Türk halk müziği ile ilgili melodik yapının adlandırılma durumuna alan araştırmacıları farklı bakış açılarıyla yaklaşmışlardır. Bu bakış açılarının farklılığı isimlendirme noktasında da farklılaşmaya yol açmıştır. Basit melodik yapı adlandırılmaları aşağıdaki gibidir:

- ❖ Garip dizisi (ayağı)

- ❖ Kerem dizisi (ayağı)

- ❖ Müstezat dizisi (ayağı)

Sol müstezat

Fa müstezat

Do müstezat

❖ Bozlak dizisi (ayağı)

❖ Misket dizisi (ayağı)

❖ Kalenderi dizisi (ayağı)

❖ Azeri dizisi (ayağı)

2.4.2. Türk halk müziğinde ritmik yapı

Türk halk müziğinde ritimsel öğeler usulsüz ve usullü olabilir. Usullü ezgilere kırık hava, usulsüz ezgilere de uzun hava denmektedir(Akdoğan, 2003:159). Mustafa Sarısözen' e göre Türk halk müziğindeki ritmik yapı ana usuller, bileşik usuller ve karma usuller olarak üç grupta toplamaktadır(Emnalar, 1998: 115).

2.4.2.1. Ana usuller (2 – 3 – 4 zamanlılar)

Basit ritmik yapıları bünyesinde barındıran ana usuller, 2/4 – 3/4 – 4/4 'lük ritmik yapılardan oluşmaktadır.

❖ 2/4 'lük ritmik yapı

Çoğu zaman oyun havalarında rastlanılan bu ritmik yapı türkü coğrafyasının her yöresinde rastlamak mümkündür. Sivas' ta “ Şıkırdım havası, Tokat' ta “Sağma”, veya “Zahma”, Doğu Karadeniz' de “Metelik” – “Kolbastı”, Burdur ve Isparta' da “İnce Hava” denildiği zaman bunların 2/4 lük ritmik yapıya sahip oldukları bilinmektedir(Emnalar, 1998: 115)

❖ 3/4 'lük ritmik yapı

3/4' lük ritmik yapıya türkü coğrafyasının her yöresinde rastlanılabilir. Çoğunlukla ağır zamanlı yapılarına Gaziantep – Şanlıurfa – Elazığ' da, hareketli yapılarına da Muş – Kars dolaylarında yer alan türkülerde karşılaşılmaktadır(Emnalar, 1998: 119).

❖ 4/4 'lük ritmik yapı

4/4 'lük ritmik yapıya türkü coğrafyasının her yöresinde ve çok yaygın olarak rastlanmaktadır.

2.4.2.2. Bileşik usuller (5 – 6 – 7 – 8 – 9 zamanlılar)

Basit ritmik yapılar belirli kurallar dâhilinde bir araya gelerek bileşik usulleri oluşturmaktadır. 5, 6, 7, 8 ve 9 zamanlılarla oluşan bu usuller, Türk halk müziğinin zenginliğini renkli ritmik özellikleriyle ortaya koymaktadır. Bileşik usullerin 5/4 – 6/4 – 7/4 – 9/2 – 9/4 'lük gibi ağır zamanlıları yanı sıra 5/8 – 6/8 – 7/8 – 8/8 ve 9/8'lik hareketli zamanlıları da bulunmaktadır. Bileşik usullerin hareketli zamanlıları ders kitaplarında yer almaktadır.

❖ 5/8 'lük ritmik yapı

2 ve 3 vuruşlu ana usullerin birleşmesinden oluşan 5/8'lik ritmik yapı iki farklı şekilde bulunmaktadır. Bunlar:

- 2+3 (a)
- 3+2 (b) dir(Emnalar, 1998: 125).

❖ 6/8 'lük ritmik yapı

6/8 'lik ritmik yapı genellikle Doğu Anadolu ve Azerbaycan dolaylarında karşımıza daha çok çıkmaktadır.

❖ 7/8 'lük ritmik yapı

2 ve 3 vuruşlu ana usullerin farklı birleşim şekilleriyle oluşan yapılardır. 7/8' lik ritmik yapı, üçlü vuruşun yer değiştirmesiyle üç farklı şekilde bulunmaktadır. Bunlar:

- 2+2+3 (a)
- 2+3+2 (b)
- 3+2+2 (c) dir(Emnalar, 1998: 129).

❖ 8/8 'lik ritmik yapı

8/8' lik ritmik yapıyı 2 ve 3 vuruşlu ana usullerden oluşmaktadır. Bir tane 2, iki tane 3 vuruşlu ana usullerin farklı birleşim şekillerini içeren 8/8' lik ritmik yapı, ikili vuruşun yer değiştirmesi sonucunda üç farklı birleşim şekli mevcuttur. Bunlar:

- 2+3+3 (a)
- 3+2+3(b)
- 3+3+2(c) dir(Emnalar, 1998: 132)

❖ 9/8 'lük ritmik yapı

2 ve 3 vuruşlu ana usullerin farklı birleşim şekilleri sonucunda oluşan 9/8'lik ritmik yapının, üçlünün yer değiştirmesi sonucunda dört farklı çeşidi mevcuttur. Bunlar

- 2+2+2+3(a)
- 2+2+3+2(b)
- 2+3+2+2(c)

- 3+2+2+2(d) dir(Emnalar, 1998: 134)

2.4.2.3. Karma usuller (10 ve daha yukarı zamanlılar)

Karma usuller, ana usullerle bileşik usullerin ve ya bileşik usullerin kendi aralarında bir araya gelmesiyle oluşmaktadır. Şuana kadar 10, 11, 12, 15, 16, 18, 20 ve 21 zamanlı karma usuller tespit edilmiştir(Emnalar, 1998: 139). Ders kitaplarında sadece 10 zamanlı karma usullü türkünün yer aldığı gözlemlenmektedir.

10 zamanlı karma usulün iki farklı birleşim şekli mevcuttur. Bunlar:

- 3+2+2+3(a)
- 2+3+3+2(b) dir(Emnalar, 1998: 139).

2.4.3. Türk halk müziğinde yöresel çeşitlilik

Türküler yakıldığı ve yaygınlaştığı yörenin, bazen de bölgenin adını alırlar. Türkülerin yöreleri, devletin idare merkezine ne kadar yakınsa, o türküde geleneksel sanat müziğinin izleri çoğalmaktadır(Akdoğu, 2003: 165). Yöreden yöreye ritmik ve ezgisel yapı farklılıkları, Türk halk müziğinin yapısal zenginliğini ve türkü çeşitliliğini ortaya koymaktadır. Bir Karadeniz türküsüyle Konya türküsünün, bir Azeri türküsüyle teke yöresine ait türkünün çalım tarzı ve duyum farklılıkları bu duruma örnek teşkil etmektedir. Tarihi geçmişi asırlara dayanan Türk halk müziğinin köklü ve güçlü bir yapıya sahip olmasının yanı sıra yöresel çeşitliliği, eğitim – öğretim süreçlerinde etkili bir materyal olabileceğinin göstergesidir.

2.4.4. Türk halk müziğinde sözlü ve sözsüz ezgiler

Türk halkının kültürel birikimini müzik aracılığıyla göz önüne seren Türk halk müziğinde sözlü ve sözsüz ezgiler mevcuttur. Sözlü ezgiler ritimli ve ritimsiz (serbest) yapıları olarak ikiye ayrılmaktadır. Ritimli ezgilere kırık hava, ritimsiz ezgilere de uzun hava denmektedir. Ritimli ezgilerde ritmik ve melodik çeşitlilik, ritimsiz ezgilerde de birbirinden farklı yapılarda uzun havalar bulunmaktadır.

Sözsüz ezgiler ritimli yapıda olup, halk oyunları ezgileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Yöresel halk oyunlarının çeşitliliği, farklı ritmik ve melodik yapıların oluşmasına da katkıda bulunmaktadır.

2.4.5. Türk halk müziğinde kullanılan çalgılar

Türk halk müziğinin yayıldığı alanı dikkate aldığımızda, Türk halk müziğine ait çalgıların çeşitlilik arz ettiği bilinmektedir(Emnalar, 1998: 55). Türk halk müziğinde kullanılmakta olan çalgılar üç grupta toplanmaktadır. Bunlar:

❖ Telli çalgılar

Tezeneli ve yaylı olarak ikiye ayrılan telli çalgılar, Türk halk müziği çalgılarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Tezeneli çalgılar:

- Bağlama ve ailesi (meydan sazı, divan sazı, bağlama, tanbura, çöğür, cura)
- Tar

Yaylı çalgılar:

- Kemane
- Karadeniz kemençesi

❖ Üflemeli (nefesli) çalgılar

- Kaval (dilli – dilsiz)
- Çifte
- Zurna
- Mey
- Sipsi
- Çığirtma
- Zambır
- Tulum

❖ Vurmalı çalgılar

- Davul
- Koltuk davulu
- Darbuka
- Def
- Kaşık

- Zil
- Zilli maşa

2.4.6. Türk halk müziğinde türkülerle aktarılmak istenen değerler

Değer, Olaylarla ilgili insan tutumu olarak tanımlanmakta ve bir nesneye, varlığa veya faaliyete, bireysel ve toplumsal açıdan tanınan önem ya da üstünlük olarak karşımıza çıkmaktadır(Aydın, 2010: 1).

Bireyler ait oldukları toplumların değerleriyle yetişmektedirler. Toplumsal değerlerin bireyi şekillendirmede, bireylerin de toplumsal değerleri geleceğe aktarmada ve yaşatmada önemli rolleri vardır.

Saygı, sevgi, sorumluluk, adalet, alçakgönüllülük, anlayış, arkadaşlık, bağışlayıcılık, bağlılık, barış, cesaret, cömertlik, doğruluk, dostluk, düşünceli olma, empati, güvenilirlik, hoşgörü, istikrarlı olma, işbirliği, itaat, iyilikseverlik, kanaatkârlık, liderlik, merhamet, nezaket, özgüven, paylaşma, sabır, sadakat, şükran, tutumluluk, vefa, yardımseverlik, namusluluk (iffet), manevilik, yaşama sevinci, disiplin, söz ve davranışlarda tutarlılık v.b değerler önde gelen toplumsal değerlerdendir(Aydın, 2010:1).

Duyuşsal eğitimin bir parçası olan değer kavramlarının öğrencilere öğretilmesi ve bu alanda öğrencilerin bilinçlendirilmesi için müzik eğitimine önemli bir materyal olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk halk müziği temel alınarak müzik eğitiminin şekillenmesi, öğrencilere sağlıklı bir şekilde değer kavramlarının kazandırılmasında yardımcı olacaktır.

Türk halkının hislerini müzikal açıdan yansıtan türküler, bir müzik eseri olmanın yanı sıra yukarıda belirtilen toplumsal değerlerin de aktarımını sağlayan önemli bir araçtır. Bu yolla ilköğretim çağı öğrencilerinin başka kültürel değerlerin etkisi altında kalmadan, kendi toplumsal değerlerini taşıyan türkülerle ait oldukları toplumu tanıma ve kendini gerçekleştirme yolunda sağlam adımlarla ilerlemeleri mümkün olacaktır.

2.5. İlköğretimde Türk Halk Müziğinin Yeri Ve Önemi

Toplumsal değerleri bünyesinde barındıran kültürün yaşatılması, aktarılması ve geliştirilmesi süreçlerini besleyen okul ortamı yani eğitim – öğretim faaliyetleri,

ulusal bir karaktere bürünmedikçe toplum değerlerinin evrensel bir boyuta taşınmasının mümkün olmadığı gözlemlenmektedir(Özdek, 2012: 10).

Binlerce yıllık tarihi geçmişe sahip olan ve birçok farklı kültüre ev sahipliği yapmış ve yapmakta olan Anadolu toprakları, bünyesinde barındırdığı kültürel mirası yeni kuşaklara aktarmak durumunda ve sorumluluğundadır(Özdemir, 1998: 16). Tarihi birikimi günümüzde değerlendirmek ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde aktarabilmek eğitim-öğretim dahilinde gerçekleştirilebileceği bilinmektedir.

Bir yandan evrensel değerlere yönelen çağdaş eğitim anlayışı, diğer taraftan milli ve bireysel değerlere yönelmek zorundadır. Evrensel değerler, insanlar arasındaki ortak ve benzer özellikleri, milli değerler ise toplumun özel ihtiyaç ve şartlarından doğan yerli bir içeriği yansıtmaktadır. Eğitim sistemi ne veya nasıl olduğu değil, onu başarıya götürecekt olan evrensel değerlerin, milli değerlerin ve bireysel değerlerin, uygulamaya ne ölçüde yansıdığı önem arz etmektedir. Ziya Gökalp' in tabiriyle “eğitimin bir ayağı medeniyette, öbür ayağı kültürde olmak zorundadır”(Akt. Göverçile, 1997: 2).

Halk müziğindeki anlatımın dolaysız oluşu ve herhangi bir sanat endişesi taşınamaması, bu müziği doğal bir kaynak konumuna getirmektedir... Bartok'a göre müzikal bir yeniden doğuş için ideal başlangıç noktası burasıdır(Sarıkaya, Tunalı, 2014: 301).

Bireyin sosyalleşme yolunda ilerlerken aldığı eğitimin içeriği ve işlenişi, bireyi ve toplumu şekillendirme sürecini etkilemekte ve toplumun değerlerini geleceğe aktarmada önem arz etmektedir. Ayrıca bireyin ait olduğu toplumu her açıdan iyileştirmek ve kalkındırmak istiyorsak eğitime önem vermemiz gerekmektedir. Yani toplumun birey aracılığıyla düzeninin sağlanması, iyileştirilmesi, yapılandırılması mümkün olmaktadır.

Okul denildiğinde akla genellikle bilgi ve beceri aktarımı gelmektedir. Oysa bilgi ve beceri aktarımının yanı sıra ahlaksal ve toplumsal değerleri ilköğretimden başlayarak aktarıp okulun toplumsallaştırma görevini yerine getirmesini sağlamak gerekmektedir. Bu yol bireye kültürün temel bilgi ve becerilerini kazandırma işini ve toplumsal değerlerin gelecek kuşaklara aktarımı için hayati öneme sahiptir. Bir eğitim programının görevleri arasında, o kültürü oluşturan temel yapı taşlarının korunmasını sağlamak yer alması gerekmektedir(Aksu, 2010: 117).

Hindemith, (1983: 71) “Ankara’da çeşitli okullarda küğ (müzik) derslerinde Avrupa halk ezgileri dinledim. Bununla birlikte kırkılıp uyarlanmış opera aryları, operet parçaları ve 9. Senfoni’den başkamalar (varyasyon temaları) konusunun ilkel biçimde iki seslendirilmişini de! Yabancı ürünlerin böylesine aktarılmasını doğru bulmuyorum. Öğrenciler ezgilerin ister istemez yalnızca tınlayışsal ve biçimsel öğreniyorlar. Oysa bir halk ezgisinin değeri yalnızca bıraktığı küğsel (müziksel) izlenimde değil, söyleyende budunsal (etnik), bölgesel ve zamansal ilişkilerle uyandırılan duygulardadır. Bunlar buranın öğrencilerine yabancı halk ezgileri ile verilemez. Dolayısıyla okul eğitiminde kullanılacak çığırğılar (şarkılar) eski ve güçlü Türk halk küğünün şahane dağarından seçilmelidir. Bağdar (besteci) için gereci (Türk Halk Müziği) koro ırlamasının (şarkı söylemek) ve sınıf dersinin genişlemiş gereksinimlerine uyarlamakla birlikte biçimini söyleyenlerin gönüllerine seslenebilecek yolda korumak gibi son kerte önemli bir görev doğmaktadır. Bu türden işlemelerin biçimsel ve teknik sorunları çok sayıda denemelerle açıklığı kavuştuktan sonra devlet öğrencileri en kolay araştırmalardan çoksesli parçalara dek bir halk şarkıları kitabını yayınlamasının sağlamalıdır. Böyle bir yardımcı gereç olmaksızın düzenli bir okul küğ eğitimine olanak yoktur; küğsel halk eğitiminin en önemli temeli olması dolayısıyla bu kitabın elden geldiğince hazırlanması gerekir”(Akt. Kurtaslan, 2010: 34).

Hindemith, “Okullarda Küğ Eğitimi” başlıklı bölümde okullardaki müzik eğitiminin dayandırılması gereken temelin Türk Halk Müziği olduğunu vurgulamaktadır. “Bugünün müzik eğitimeci hiçbir müzik türüne ön yargı ile yaklaşmayan, her müzik türünü kendi ölçütleri içinde değerlendirebilecek ve iyi örneklerini müzik eğitiminde kullanabilecek nitelik ve anlayışta, daha da önemlisi kendi müziğini kuram ve teknik yapısıyla iyi bilen, çağdaş bir eğitim ve sanat anlayışına sahip bir biçimde yetiştirilmelidir. Ayrıca, çevresi ile iyi diyalog kurabilecek ve böylelikle çevresindeki müzik etkinliklerini de örgütleyecek anlayış ve düzeyde olmalıdır” sözleriyle halk müziğinin önemi üzerinde durulmaktadır(Gedikli, 1999, Akt. Kurtaslan, 2010: 34).

1936 yılında Hindemith’in önerisi ile Ankara’ya gelen E. Zuckmayer, 32 yıl boyunca GEE Müzik Bölümünü yönetmiştir (1938-1970). Zuckmayer de Hindemith gibi Türk halk müziğinin zenginliğinin müzik eğitime yansıtılması görüşüne

sahipti. Türk halk müziğine hayran olan Zuckmayer, çağdaş tekniklerle işlenmiş Türk halk müziklerinin, Batı sanat müziğine köprü kuracağı inancıyla, halk müziklerinden sayısız uyarlamalar yapmıştır (Okyay, 1972, Akt. Çakırer, Avcı, Kurtaslan, 2014: 316).

Halk müziği araştırmacısı Veysel Arseven, müzik eğitiminin temelinde halk müziğinin yer alması gerektiğini şu sözlerle vurgulamaktadır:

“Okul müziğinden yararlı sonuçlar almak istiyorsak... solfeje yalnızca yerli bir tonla başlamak yetmez. Bütün orta dereceli okulların müzik eğitim sistemini, halk müziğinin tonal bünye, ritmik özellik ve karakteristik usulleri temeli üzerine kurmak zorundayız. Bütün dünyada da halk türküleri okul müziğinin temelini oluşturur. Bu bakımdan bizde de halk türkülerinden başlama ilkesi ne kadar ciddi bir bilim konusu olursa olsun, ilginçtir ve uygulanması mümkündür. Folkloru esas açıdan majör ve minör tarza dayanmayan Macaristan gibi bir ülke, Bartok’ un ekolüne göre davranarak bütün müzik eğitimini bu şekilde düzenlemiştir. Balkan ülkelerinde de durum aynıdır(Say, 2005: 65 – 66).”

Türkiye’de Türk Halk müziği derlemeciliğinde ve araştırmacılığında yeni bir dönem ve süreç başlatan Macar besteci ve etnomüzikolog Bela Bartok’a göre asıl gerçeklik “insanın özü” itibari ile bulunacaktır. Ona göre ruh (sprit), salt bir müzik materyali olmaktan öte bir olgudur. Halk müziğinin anlatımının dolaysız oluşu ve herhangi bir sanat endişesi taşımaması, bu müziği doğal bir kaynak konumuna getirdiği düşüncesiyle müzikal bir yeniden doğuş için ideal başlangıç noktası olduğu görüşünü savunmaktadır. Halk müziğinin bozulmamış halinin ürün verici bir güç olduğunu vurgulamaktadır(Sarıkaya, Tunalı, 2014: 301).

Halk türküsünün bilinçli ve programlı araştırmalarına ancak romantiklerde rastlanmaktadır. Bu araştırmalar ilk olarak Litsz’in rapsodilerinde ve Chopin’in mazurkalarında görülmektedir. Sonraları Grieg, Smetana, Dvorak, gibi milli olarak adlandırılan kompozitörler halk müziğini eserlerinde daha geniş ölçüde kullanmışlardır. Bethoven’in “Symphonie Pastorale” adlı eserinin aslında tam bir İslav halk türküsü olduğunu belirtmektedir(Sarıkaya, Tunalı, 2014: 306).

19. yüzyıl bestecilerinden Mihail Glinka’yla (1804-1857) başlayan halk kültürü kaynaklarına yönelim düşüncesi, 20. yüzyılın başında da genç bestecilerin paylaştığı bir fikir olmuştur. Rus Beşleri’nin üyelerinden Nikolai Rimski-

Korsakov'un (1844-1908) öğrencisi İgor Stravinski, kendisinden önceki kuşakların folklorik amaçlarını yeni bir deyişle özümsemiş; halk şarkılarını, halk müziği dizisel ve ritmik zenginliklerini ilerici tekniklerle işlemiştir. İgor Stravinski, eserlerinde Rus halk müziğinden beslendiği gözlemlenmektedir(Sakarya, 2018: 77).

2004'te İstanbul'da yapılan ve TRT 2'de yayınlanan bir bilimsel araştırmanın ilk bulgularına göre İstanbul halkının üst ve alt gelir gruplarında TV ve Radyo yayınlarında en yüksek oranda dinlenen müzik türü "halk müziği" dir(Bu oran "üst gelir" grubunda % 21, "alt gelir" grubunda % 29'dur)(Uçan, 2005: 268).

Halil Bedii Yönetken Kasım 1950 yılında yayımlanan müzik görüşleri dergisinin 14. Sayısının 2. sayfasında konu ile ilgili şu ifadeleri kullanmıştır:

"Yabancı ülkelerin okul müzik kitaplarını karıştıracak olursak, onlarda halk şarkılarına bolca yer verilmiş olduğunu görürüz. Mesela İngiliz okul kitaplarında "Folk songs, song of the British Island, Song of Britain, National songs, Folg and national songs..." Alman kitaplarında "Volksweise, Alte Weise, Alte Volksweise, Volkslied..." Fransız kitaplarında "Chanson populaire, Melodie populaire, Air populaire, Canon populaire, Ronde populaire, vielle chanson, Air de vielle chanson, Air Ancien, Vielle melodie, vielle chanson Francaise..." gibi, hep halk ezgisi, geleneksel ezgi anlamına gelen terimlere rastlanır. Çekoslovak müzik kitapları, Çek, Morav ve Slovak halk şarkılarıyla doludur. İncelediğim bir Balkan ülkesinin okul müzik kitaplarında, Narodna ezgilerle, 5, 7, 9 vuruşlu birçok yerel tonda halk ezgilerinin bulunduğunu gördüm.

Okul müzik eğitiminde öteki ezgiler arasında halk ezgilerine bu derece önem verilmesi, ulusal ve eğitsel nedenlerden ileri gelmektedir. Çocukların kendi melodilerine gösterdiği ilgi ve sevgi, elbette ki yabancı ezgilere oranla daha güçlü ve doğaldır. Halk ezgisi böylece okulda aynı zamanda ulusal eğitimin de önemli bir faktörü olmuştur.(Say, 2005: 36)"

Türk besteci ve müzik eğitimcisi Muammer Sun konu ile alakalı görüşlerini şu şekilde aktarmaktadır:

" Çocuklar şarkı söyler; Amerika' da, Rusya' da, Almanya' da, Çin' de kendi Şarkılarını... Biz söyletmemişiz kendi türkülerimizi. "Müzik Dersi" koymuşuz, sokmamışız okullara halk türkülerimizi; "müzik"ten saymamışız. Yedi milyon çocuk var, genç var okullarda; ne söyler bunlar, ne dinler? Aktarma, öykünme, yoz

müziklerden başka?.. Açın müzik kitaplarını, ansıyın okullarda size bellettirileneri, sayıp bakın kaç aktarma, kaç öykünme?.. Kaç türkü var belleğinizde üç kişi bir olup doğru dürüst söyleyebileceğiniz?.. Niçin böyle?.. Gelin birlikte düşünelim; eğitsel müzik öğretiminin temelinde hangi tür müzikler konulsun? Yabancı kaynaklı, Türkçe sözlü “aktarma” şarkılar mı? Türk bağdarların yaptıkları, başka toplumların müziklerine benzeyen “öykünme” şarkılar mı? Yoksa piyasanın yoz müzikleri mi?.. Elbette bunların hiçbiri eğitsel müzik eğitime temel yapılamaz, yapılırsa buna “doğru” denilemez. Hangi toplum, kendi müziklerini bir kenara iterek başka toplumların müziklerini eğitime temel yapmakta? Yanlış olan aktarmacılık – öykünmecilik değil, bunların temel yöntem olarak benimsenmesi, aktarma – öykünme şarkıların eğitime temel olarak alınmasıdır; yaratıcılığın temel yöntem alınmaması, kendi değerlerimizin eğitim dışında tutulmasıdır. Elli yıldır denenen, başarısızlığı ortada duran bu değil mi? Evet ne bu, ne o, ne de öteki. Sorun; kendi müziklerimizi eğitime temel almak sorunudur; kır çiçeği benzeri halk havalarını, yani çocuk ezgilerimizi, halk türkülerimizi...”(Sun, 2004: 11)

“Halk havaları eğitime temel alındığı ölçüde: “Derleme gereği” daha kolay anlaşılabilir; yok olma – unutulma daha aza indirilebilir; yazlaşmanın yayılması, kökleşmesi önlenemez; bağdarlar, öykünme ürünler yerine halk havalarından daha çok kaynaklanan, daha sağlıklı ürünler verebilir; Alman okul müziği, Amerikan okul müziği, Japon okul müziği gibi, kendinciliği olan özgün bir TÜRK OKUL MÜZİĞİ yaratılması daha da çabuklaştırılabilir, bu yoldan kurulabilir ancak Ulusal Şarkı Dağarcığı, çocuk ezgilerimize – halk türkülerimize Türk Okul Müziği ürünlerimizin katılmasıyla... Ve ancak böyle bir ulusal şarkı dağarcığının okullarda öğretilmesiyle eğitsel müzik öğretimi öğrenciye – öğretmene – halka yabancı olmaktan kurtulur; halkın yarattığı değerleri temel alan, onları geliştiren çağdaş ulusal bir yörüngeye oturtulmuş olur; ve eğitsel müzik öğretiminin halk müziği temelinde dayanması, öteki müzik türlerini de olumlu yönde etkiler; okul müziği ile birlikte, eğlence müziğinin – ordu müziğinin – sanat müziğinin, bütünüyle toplumsal müzik yaşamının sağlıklı gelişmesine daha elverişli bir ortam yaratır. Başka toplumların yarattığı müzikler, evrensel ve çağdaş müzikler, ancak böyle bir ortamda daha doğru daha anlamlı değerlendirmeye toplum yaşamına katılabilir; toplumun kendi sanatı daha doğru

yolda gelişebilir, uluslar arası sanata kendine özgü gelişkin değerleriyle daha çok katılabilir, katkıda bulunabilir.”(Sun, 2004: 11-12)

“Her öğrenci, çevresinden gece gündüz duyduğu tekerleme, sayışma, türküler v.b müzik parçalarını daha kolay belleleyebilir. Komşu müzikleri de genellikle kendi bölgesinin müziklerine dizileri, tartımları, sözleri ve bütünüyle havası bakımından yakındır. Bunun için kendi bölgesinin müziklerinden sonra kolaylık bakımından komşu bölgelerin müziklerinden seçilmiş parçaların öğrenciye verilmesi, onun bu müzikleri kolaylıkla öğrenmesini, yaşamına katmasını sağlar. Modal birliği olan Türkiye'nin çocuk ezgilerinden, halk müziklerinden seçilmiş parçaların verilmesi, öğrencinin yadırgamadan müzik yapmasını sağlayacağı için ve her müzik bölgesinin komşu bölgelerle ve bütün Türkiye ile kopmasını önleyeceği, bölgeler arasında müzik birliği sağlamaya yarayacağı için gereklidir. Kaynağı halk türkülerinden olan eski marşlarımız da “bütün Türkiye müziklerinden seçme” basamağı için düşünülebilir. Müziği kendi çevresinin, komşu bölgelerin, bütün Türkiye' nin ve Türk okul şarkılarıyla eski marşlarımızdan seçilmiş parçalar yolundan yaparak, yaşayarak öğrenen, seven öğrenci, bütün dünya toplumlarından seçilmiş güzel örnekleri de kolaylıkla öğrenebilir, yaşayışına katabilir(Say. 2005: 97 – 98).”

Türk halk müziğinin okul müzik eğitiminde yer almasının önemi ve gerekliliği akademisyenler tarafından da vurgulanmıştır. Devlet Türk Halk Müziği Korosu eski şefi Mehmet Özbek konu ile ilgili şunları ifade etmektedir(Özbek, 1990): *“...Türk Halk Müziği'nin okullarda eğitim müziği olarak kullanılmaması sonucu, seçkin ve anlamlı yurt türkülerini bir ağızdan söyleyen bir gençlik yetiştirilememiştir. Eğitimde kullanılan hemen hemen çoğu yabancı şarkılardan, aktarma ezgilerden oluşan okul şarkıları repertuarı ise okul çağında benimsenmediği gibi öğrenilen bir kaç tane ise bir müddet sonra unutulup gitmektedir... İlk ve orta öğretimde kullanılacak bir müzik eğitimi ders kitabı hazırlayarak Türk çocuklarına kendi çevrelerinden hareketle müzik zevki ve milli kültür şuuru verilmelidir.”*

Sözü ve ezgisiyle halk türküleri, okul çağı çocuklarına üyesi buldukları toplumun geleneksel kültürü hakkında en yoğun bilgi aktarımını gerçekleştirebilecek müzik türüdür diyebiliriz. Çocuk, Karacaoğlan'ı, Dadaloğlu'nu, Köröğlu'nu, Çakır Efe'yi, Ankara seğmenlerini, Ege zeybeklerini, Karadeniz uşağını, Erzurum

dadaşlarını v.s., ancak bu türkülerde ve oyunlarda tanıyıp, vatanını bir bütün olarak sevmeyi öğrenecektir. Yurttaşlık bilinci ile kültürel kimlik farkındalığı birbirine bağlı önemli halkalardır. Dünya vatandaşı yetiştirme projesinin ilk adımı; yurdunu, kültürünü tanıyan, tanıdıkça seven, kültürel kimliği ile barışık, psiko-sosyal ve kültürel karakter özelliklerinin farkında bireyler yetiştirmek olmalıdır(Paşaoğlu,2005:26).

2.6. İlgili Araştırmalar ve Yayınlar

Yılmaz (1994)'ın yüksek lisans çalışmasında Türkiye'deki ilk ve ortaokullarda müzik eğitimi ile Bulgaristan'daki ilk ve ortaokullarda müzik eğitimi karşılaştırılarak incelenmiştir. Yapılan karşılaştırma neticesinde ülkemizdeki eğitim sisteminde müzik eğitimine yeterince yer verilmediği saptanmıştır.

Özdemir (1998)'in doktora çalışmasında Türk halk müziği sistematigi ve eğitim müziği besteciliğinde kullanılabilirliği ele almıştır. Sonuç olarak Türk halk müziği sistematigi oluşturulmaya çalışılarak eğitim müziği besteciliği alanında kullanımı konularında örnekler verilmiştir.

Arapgirlioğlu (1999)'nun yüksek lisans çalışmasında Geleneksel Türk Halk Müziği'nin ilk ve orta öğretimdeki yerini ele alarak, müfredat programındaki makamlara karşılık gelen 6 adet ayağı (diziyi) incelemiştir. Elde edilen sonuçlara göre, araştırma kapsamına giren 6 ayağın (dizinin) okul müziğine uygun aktarımları yapılmış ve her ayaktan 5 adet ezgi ve bu ezgilere paralel olarak 4 er adet okul düzeyinde eserin aktarımı yapılarak bir repertuar oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırmada incelenen türkülerin genel anlamda % 39'unun eğitim öğretimde kullanılmak üzere uygun olduğu gözlemlenmektedir.

Paşaoğlu (2005)'nin doktora çalışmasında müzikal – kültürel kimlik oluşumunda okul müzik eğitiminde kullanılan halk türkülerinin rolü konusu ele alınarak Türkiye, Bulgaristan, Macaristan Örneği üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak; Macaristan'da ve Bulgaristan'da müfredata haftada iki saat müzik dersi konulduğu, ilköğretim müzik dersi kitaplarındaki halk ezgilerinin oranı karşılaştırıldığında da Türkiye'de %18, Macaristan'da %54 ve Bulgaristan'da da %52 olduğu tespit edilmiştir.

Nebi (2005)'nin yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında Makedonya ve Türkiye ilköğretim okulları 6, 7, ve 8. sınıflarda okutulan müzik ders kitaplarındaki eğitim müziği eserleri karşılaştırılmalı incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Makedonya'da ve Türkiye'de yayımlanan müzik ders kitaplarında eser sayısı, tonal ve modal eser dengesi, çok seslilik ve çalgı eşliğı sayıları, nüans işaretleri ve hız terimleri kullanım sıklığı, anonim eser kullanma durumları farklılıklar olarak karşımıza çıkmaktadır. Eserlerin türleri, eserlerdeki ses genişlikleri, eserlerde kullanılan aralık tipleri ve kullanım sıklıkları, nota değerleri, ölçü sayıları, eserlerin formların kitaplar arasındaki benzerliklerdir.

Güler (2009)'in yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında ilköğretim II. Kademe (6. 7. ve 8. sınıflar) müzik dersi kitaplarında Türk müziği okul şarkılarına ayrılan yer konusu ele alınmıştır. İlköğretim okullarındaki müzik eğitiminin Türk müziği temelli yapılmasının gereğı ve faydaları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Ekşinozlugil (2010)'in yüksek lisans çalışmasında cumhuriyet döneminden günümüze ortaöğretim kurumlarında müzik derslerinde okutulan müzik kitapları üzerine istatistikî ve grafiksel incelemeler konusu ele alınmıştır. 1926 yılından itibaren onar yıllık dilimlerdeki müzik ders kitaplarını incelenmiştir. Kitaplardaki şarkıların sayıları, kullandığı diziler, ölçü yapıları, tek sesli-çok sesli durumları, ses genişlikleri ve konuları sınıflandırılmıştır. Ders kitabındaki şarkılarda majör ve minör yapıların ağırlıkta olduğu, geleneksel müziğimize ait dizilerin ve ölçülerin istenilen düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Özdek (2012)'in doktora çalışmasında ulusal müzik eğitiminde halk müziğinin yeri konusu işlenilerek, Türkiye Azerbaycan örneğı üzerinde durulmuştur. Araştırma sonucunda bütün dünyada ulusal müzik eğitimi modelinin halk müziğini temel aldığı ortaya çıkmıştır.

Turan ve Kova (2012)'nin "Değerler Eğitimi Açısından Türk Halk Müziği ve Halk Ozanları: Neşet Ertaş, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Veysel ve Özyay Gönülüm Bağlamında Bir İnceleme" başlıklı makalede değerler eğitimi ve Türk halk müziği konuları üzerinde durularak. Neşet Ertaş, Mahsuni Şerif, Aşık Veysel ve Özyay Gönülüm'ün seçilen eserleri analiz edilmiştir. Adalet, saygı, sevgi, dürüstlük, doğruluk, hoşgörü, mertlik, hümanizm, bilime değer verme, doğa sevgisi ve birlik – beraberlik değerlerinin yoğun bir şekilde vurgulandığı görülmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, verilerin toplanması, araştırmanın modeli bulunmaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında yayımlanan ilköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği öğelerine yer verilme durumunu betimlenmeye yönelik, kaynak tarama ve görüşme modeline uygun betimsel bir yol izlenmiştir.

Araştırmada öğretmen görüşlerini incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır(Yıldırım, Şimşek 2008: 39). Nitel araştırma yöntemi ile katılımcıların bireysel algılarını, deneyimlerini ve bakış açılarını doğrudan öğrenme imkanı sağlanmaktadır(Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum (örnek olay) çalışması tercih edilmiştir. Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Bu yolla bir duruma ilişkin etkenler bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır(Yıldırım, Şimşek 2008: 77).

3.2. Evren

Bu araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılında kullanılan ilköğretim müzik ders kitapları ve bu alanda eğitim veren müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

3.3. Örneklem

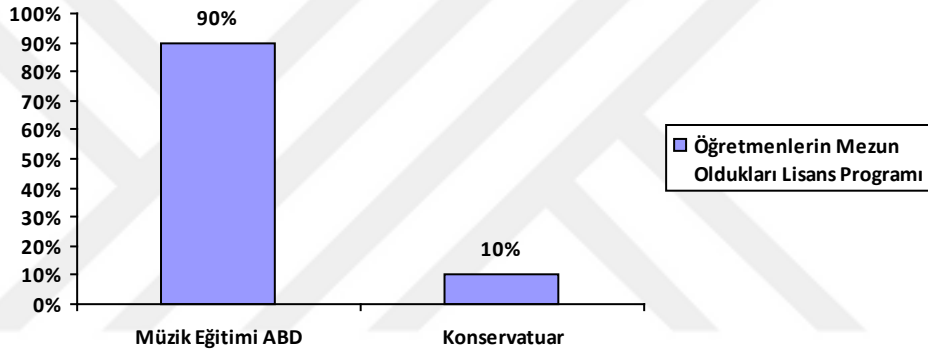
Bu araştırmanın örneklemini ortaokul düzeyi ders kitapları ve Konya ili Meram ilçesinde eğitim vermekte olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

3.3.1. Örneklem grubunun demografik özellikleri

Tablo 1: Görüşme Yapılan Müzik Öğretmelerinin Mezun Oldukları Lisans Programları

Lisans eğitimi	Frekans (f)	Yüzdeler Dilim (%)
Müzik eğitimi ABD	9	%90
Konservatuar	1	%10
TOPLAM	10	%100

Tabloda görüldüğü üzere görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin 9'u müzik eğitimi ana bilim dalı, 1'i de konservatuar mezunudur.

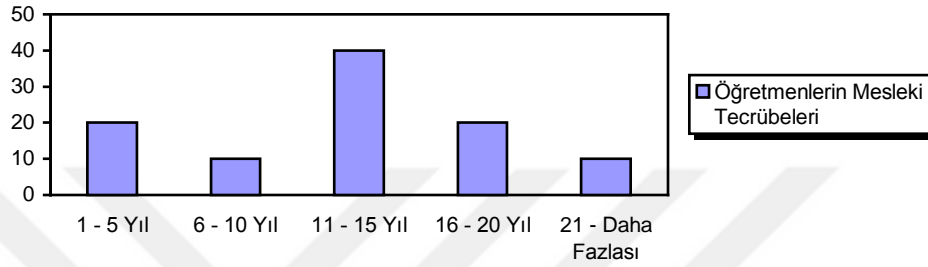
Grafik 1: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Lisans Programları

Grafikteki verilere baktığımızda, müzik eğitimi ana bilim dalından mezun öğretmenlerin %90'lık, konservatuar mezunu öğretmenlerin ise %10'luk bir dilime sahip oldukları sonucuna varılmaktadır.

Tablo 2: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mesleki Tecrübeleri

Mesleki Tecrübe	Frekans (f)	Yüzdeler Dilim (%)
1 – 5 Yıl	2	%20
6 – 10 Yıl	1	%10
11 – 15 Yıl	4	%40
16 – 20 Yıl	2	%20
21 – Daha Fazlası	1	%10
TOPLAM	10	%100

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin çoğu 11 – 15 yıl aralığı ve üstü mesleki tecrübeye sahiptir. İki müzik öğretmeninin 1 – 5 yıl, bir müzik öğretmeninin 6 – 10 yıl, dört müzik öğretmeninin 11 – 15 yıl, iki müzik öğretmeninin 16 – 20 yıl, bir müzik öğretmeninin ise 21 – daha fazla yıl mesleki tecrübeye sahip olduğu tespit edilmiştir. Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin çoğunun uzun yılları içeren mesleki tecrübeye sahip oldukları gözlemlenmektedir.

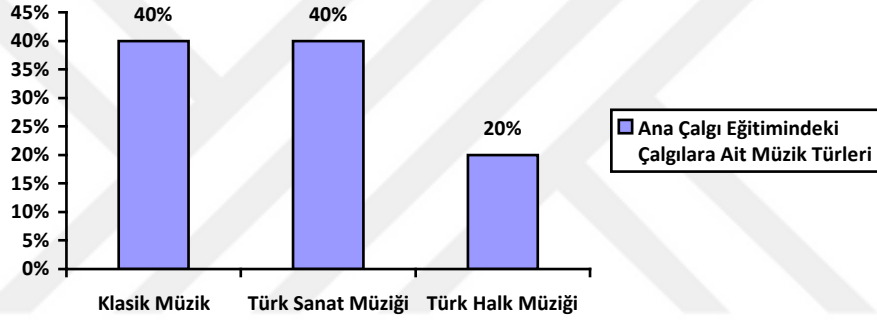
Grafik 2: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Mesleki Tecrübeleri

Grafikte görüldüğü gibi 11 – 15 yıl arası mesleki tecrübeye sahip olan müzik öğretmenleri % 40'lık, 16 – 20 ve 1 – 5 yıl araları mesleki tecrübeye sahip olan müzik öğretmenleri % 20'lik, 6 – 10 ve 21 – Daha fazla yıl araları mesleki tecrübeye sahip olan müzik öğretmenleri ise %10'luk bir dağılıma sahiptirler. Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin % 60'lık dilimi 11 ve daha üstü yıl mesleki tecrübeye sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Öğrenim Gördükleri Ana Çalgıları

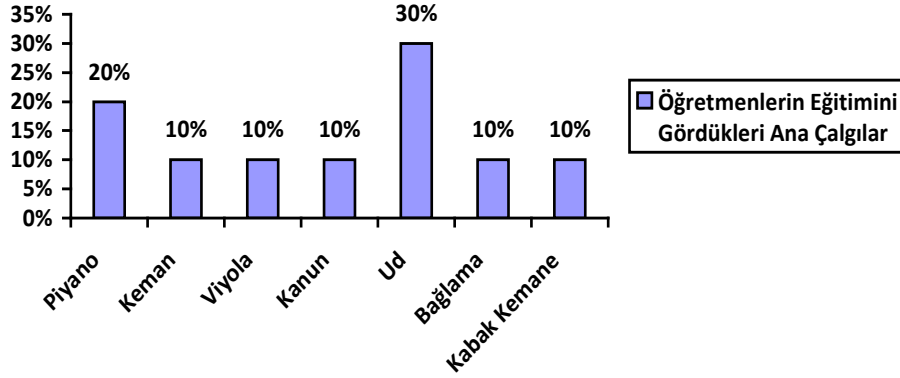
Çalgıların Ait Olduğu Müzik Türleri	Ana Çalgı Aletleri	Frekans (f)	Yüzelik Dilim (%)
Klasik Müzik	Piyano	2	%20
	Keman	1	%10
	Viyola	1	%10
Türk Sanat Müziği	Kanun	1	%10
	Ud	3	%30
Türk Halk Müziği	Bağlama	1	%10
	Kabak Kemane	1	%10
TOPLAM		10	%100

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin, lisans eğitimi esnasında öğrenim gördükleri ana çalgıların üç farklı müzik türüne ait oldukları görülmektedir. Bunlardan klasik müziğe ait çalgıların piyano, keman ve viyola olduğu; Türk sanat müziğine ait çalgıların kanun ve ud olduğu; Türk halk müziğine ait çalgıların ise bağlama ve kabak kemane olduğu tespit edilmiştir. Ana çalgı öğreniminde piyano eğitimi alan öğretmen sayısının 2, keman eğitimi alan öğretmen sayısının 1, viyola eğitimi alan öğretmen sayısının 1 olduğu görülmektedir. Ana çalgı öğreniminde kanun eğitimi alan öğretmen sayısının 1, ud eğitimi alan öğretmen sayısının 3 olduğu sonuna varılmıştır. Ana çalgı öğreniminde bağlama eğitimi alan öğretmen sayısının 1, kabak kemane eğitimi alan öğretmen sayısının ise 1 olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 3: Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin ana çalgı eğitimlerindeki çalgılara ait müzik türleri

Grafikten elde edilen sonuçlar neticesinde Türk halk müziğine ait çalgı sayısının, klasik müziğe ve Türk sanat müziğine ait çalgı sayılarına göre daha az olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Klasik müziğe ve Türk sanat müziğine ait çalgıların %40'lık, Türk halk müziğine ait çalgıların ise %20'lik bir dilime sahip oldukları görülmektedir.

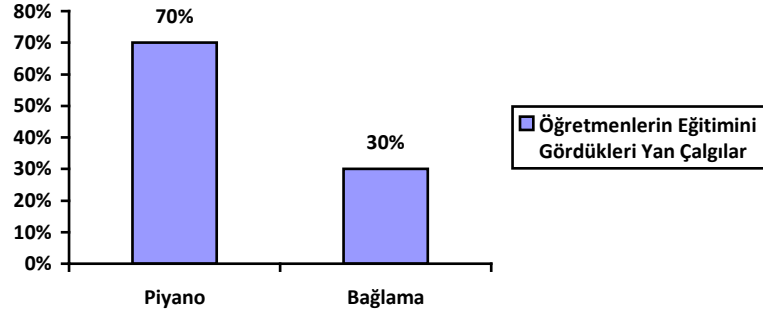
Grafik 4: Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin ana çalgı eğitimlerinde kullandıkları çalgılar

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin, lisans eğitimi esnasında öğrenim gördükleri ana çalgılardan ud çalgısının %30'luk, piyano çalgısının %20'lik; keman, viyola, kanun, bağlama ve kabak kemane çalgılarının ise %10'luk dağılıma sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 4: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Öğrenim Gördükleri Yan Çalgıları

Çalgıların Ait Olduğu Müzik Türleri	Yan Çalgı Aletleri	Frekans (f)	Yüzdelik Dilim (%)
Klasik Müzik	Piyano	7	%70
Türk Halk Müziği	Bağlama	3	%30
TOPLAM		10	%100

Görüşme yapılan öğretmenlerin ana çalgılarının yanı sıra yan çalgı diye tabir edilen ikinci bir çalgı aleti eğitimi de aldıkları tespit edilmiştir. Yukarıdaki tabloda bunun dağılımı mevcuttur. Görüşme yapılan öğretmenlerin yan çalgı olarak eğitim aldıkları çalgıların piyano ve bağlama olduğu sonucuna varılmıştır. Piyano çalgı eğitimini 7 öğretmen, bağlama çalgı eğitimini ise 3 öğretmenin aldığı görülmektedir.

Grafik 5: Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin yan çalgı eğitimlerinde kullandıkları çalgılar

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin % 70'i yan çalgı eğitimi olarak piyano eğitimi, %30'u ise bağlama eğitimi almıştır.

Tablo 5: Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Lisans Eğitimlerinde Türk Halk Müziği İçerikli Ders Alma Durumu

	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Türk Halk Müziği İçerikli Ders Alanlar	6	%60
Türk Halk Müziği İçerikli Ders Almayanlar	4	%40
TOPLAM	10	%100

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin 6'sı Türk halk müziği içerikli bir ders almışken, öğretmenlerden 4'ünün Türk halk müziği içerikli bir ders almadığı tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma için konuya yönelik kaynaklara ulaşıp daha önce yayımlanmış kitap, makale, bildiri; lisans bitirme, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tez çalışmaları taranmış, yapılmış benzer çalışmalar gözden geçirilmiş, bazı uzmanların görüşüne başvurulmuştur. Problemin belirlenmesi ve çözümü konusunda araştırmaya destek sağlaması için ortaokul düzeyinde eğitim veren müzik öğretmenleriyle görüşme yapılmıştır.

Araştırmacı tarafından geliştirilerek açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu aracılığıyla yapılan yarı – yapılandırılmış görüşmeler, bu araştırma sürecinde verilerin elde edilmesinde kullanılmıştır.

Bu kapsamda uzman kişilerin konu ile ilgili görüşlerinin alınması amacıyla 17 sorudan oluşan bir görüşme formu hazırlanmış ve görüşme formunun yapı ve içerik olarak uygunluğu 3 uzmana kontrol ettirilmiştir. Görüşme formunun uygunluğu onaylandıktan sonra Konya ili Meram ilçesinde görevli müzik öğretmenlerine ulaşılmaya çalışılmış ve 10 müzik ğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan müzik ğretmenlerinin kimlik bilgileri gizli tutulmuştur.

3.5. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma var olan durumun betimlenmeye çalışıldığı betimsel tarama modeline dayalı nitel bir araştırmadır. Ayrıca araştırmada ortaya konulan veriler, kitap, resmi ve özel yazılar, ansiklopedi vb. kaynaklar taranarak yani belgesel tarama ve uzman görüşmesi yöntemi ile elde edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği tanımsal ve tarihsel süreç olarak ele alınmış mıdır?”

- Türk halk müziğinin tanımsal ve tarihsel süreç olarak ele alınma durumuna 5. ve 7. sınıflar müzik ders kitaplarında yer verilmediği; 6. ve 8.sınıflar müzik ders kitaplarında ise Türk halk müziğinin tanımsal olarak yer aldığı, fakat tarihsel sürece değinilmediği gözlemlenmektedir.

- Türk halk müziğinin tanımsal ve tarihsel süreç olarak, öğrenci düzeyine uygun gerekli ve yeterli bilgi aktarımı gerçekleştirilmemesi, Türk halk müziği öge aktarımında eksiklikler oluşturmaktadır.

4.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerde melodik yapı çeşitliliği var mıdır?”

- 5. Sınıflar müzik ders kitabında genel melodik yapı olarak kerem dizisi (ayağı) tercih edildiği gözlemlenmektedir. Kerem dizisi haricinde azeri dizisi (ayağı) ve müstezat dizisi (ayağı) melodik yapı olarak kullanılmıştır. “Kara basma iz olur” isimli türkünün mi sesine, “hey on beşli” isimli türkünün re sesine göçürülerek notalarının yazıldığı ve bu göçürme işlemi neticesinde kullanılması gereken Türk halk müziği değıştirenlerine yer verilmediği gözlemlenmekte; “Bingöl halayı” isimli türkünün ise donanımda olması gereken si bemol iki değıştirci yerine, si bemol değıştircinin kullanıldığı tespit edilmektedir. Değıştircin yanlış kullanılması o türkünün karakterini etkilemekte ve dolayısı ile duyum açısından faklılaşmaya yol açmaktadır. Bir türküde var olan değıştirenlerin değıştirilmesi veya yok sayılması, sadece türkünün sağlıklı bir şekilde öğretimine değil, değışime uğrattılmış türkünün gelecek nesillere aktarılmasına ve hatta Türk halk müziği melodik yapısının bozulması tehlikelerini oluşturmaktadır.

Tablo 6: 5. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler

Türkü İsimleri	5. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler (Ayaklar)						
	Garip Dizisi	Kerem Dizisi	Müstezat Dizisi	Bozlak Dizisi	Misket Dizisi	Kalender i Dizisi	Azeri Dizisi
Kara Basma İz Olur		✓					
Bizim Eller Ne Güzel Eller		✓					
Gökte Yıldız Ay Misun		✓					
Yangın Olur		✓					
İzmir'in Kavakları							✓
Makaram Sarı Bağlar		✓					
Hey On Beşli On Beşli		✓					
Bahçalarda Börülce			✓				
Ha Buradan Aşağı		✓					
Bingöl Halayı		✓					
Havada Bulut Yok		✓					
Meşeli Dağlar Meşeli		✓					

- 6. Sınıflar müzik ders kitabında kerem, azeri, garip ve müstezat dizileri (ayakları) dahilinde türküler mevcuttur. Bu türkülerin hepsi orijinal notalarının dışında farklı seslere göçürülerek kullanılmıştır. Ayrıca Türk hal müziği ses sistemi içerisinde var olan değiştiricilerin kullanılmadığı gözlemlenmektedir. Öğrencinin geleneksel yapıyı özümseyememesine yol açacak teknik sorunlara rastlanmaktadır.

Tablo 7: 6. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler

Türkü İsimleri	6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler (Ayaklar)						
	Garip Dizisi	Kerem Dizisi	Müstezat Dizisi	Bozlak Dizisi	Misket Dizisi	Kalender i Dizisi	Azeri Dizisi
Yörük Ali		✓					
Deniz Üstü Köpürür		✓					
Sen Bu Yaylaları			✓				
Nar Danesi	✓						
Tiridine Bandım			✓				
Manastır Türküsü		✓					
Çanakkale Türküsü		✓					
Çemberimde Gül Oya							✓
Hoş Gelişler Ola			✓				
Zobalarında Kuruda Meşe			✓				

- 7. Sınıflar müzik ders kitabındaki türkülerin yarısı kerem dizisine (ayağına) mensuptur. Melodik yapı olarak kerem dizisi haricinde bozlak, müstezat, azeri, misket ve garip dizilerine rastlanmaktadır. Türk halk müziği repertuarında var olan

notalar çok az kullanılmakla beraber çoğunlukla farklı seslere göçürüldükleri tespit edilmektedir. Göçürme esnasında Türk halk müziği ses sisteminde yer alan değiştirenlerin kullanılmadığı gözlemlenmektedir. Ayrıca dört adet türkünün Türk sanat müziği ses sistemi içerisinde değiştirenler kullanılarak yazıldığı görülmektedir. Türk halk müziğine ait değiştirenlerin yok sayılması ve ya yerine Türk sanat müziğine ait değiştirenlerin kullanılmama durumu, Türk halk müziğinin kavranılması, anlaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılması çabalarını sıkıntıya sokmaktadır.

Tablo 8: 7. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler

Türkü İsimleri	7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler (Ayaklar)						
	Garip Dizisi	Kerem Dizisi	Müstezat Dizisi	Bozlak Dizisi	Misket Dizisi	Kalenderi Dizisi	Azeri Dizisi
Kavurma koydum tasa		✓					
Ayletme beni				✓			
Kiremite su düştü		✓					
Toycular		✓					
Entarisi dim dim yar					✓		
Altın hızma mülayim			✓				
Dere geliyor dere		✓					
Yemen türküsü		✓					
Bitlis'te beş minare	✓						
Geçti dost kervanı		✓					
Uzun ince bir yoldayım		✓					
Bahçada yeşil çınar							✓
Bülbülüm altın kafeste				✓			
Erik dalı		✓					
Manastır türküsü		✓					
Nemrut'un kızı	✓						
Sevda olmasaydı	✓						
Vardar ovası	✓						

- 8. Sınıflar müzik ders kitabında yer alan türkülerin melodik yapısını incelediğimizde yarısına yakınının kerem dizisine ait olduğu görülmektedir. Kerem dizisi haricinde misket, bozlak ve garip dizilerini içeren türküleri de rastlanılmaktadır. 5., 6. ve 7. sınıf kitaplarında olduğu gibi çoğu türkünün gerçek notasıyla ders kitaplarında yer almadığı, bir başka sese göçürülme durumunda Türk halk müziğine ait ses sistemi içerisinde yer alan değiştirenlerin kullanılmadığı ve bazı türkülerde ise Türk halk müziği değiştirenleri yerine Türk sanat müziği

değiştirenlerinin kullanıldığı gözlemlenmektedir. Melodik yapıdaki bu durumların Türk halk müziğinin özüne zarar verecek boyutta olduğu tespit edilmektedir.

Tablo 9: 8. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler

Türkü İsimleri	8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ait Oldukları Diziler (Ayaklar)						
	Garip Dizisi	Kerem Dizisi	Müstezat Dizisi	Bozlak Dizisi	Misket Dizisi	Kalenderi Dizisi	Azeri Dizisi
İzmir'in kavakları							✓
Kahveyi kavurlar				✓			
Çambaşı'na çıktım		✓					
Malatya		✓					
Mihriban				✓			
Yörük ali		✓					
Şeherde bir bağa girdim		✓					
Bahça duvarından aştım	✓						
Kara üzüm salkımı		✓					
Ordu'nun dereleri		✓					
Gesi bağları				✓			
Garip bir kuştı gönlüm	✓						
Ben seni sevduğumi	✓						
Eziz dostum				✓			
Girdim yarin bahçasına	✓						
Dolama dolamayı		✓					
Sensen benim dilberim			✓				
Çemberimde gül oya							✓
Beyaz giyme toz olur							✓
Evlerinin önü yaldız					✓		
Manastır türküsü		✓					
Sarı zeybek		✓					
Konma bülbül konma		✓					
Ayva çiçek açmış		✓					

- 5., 6., 7. ve 8. Sınıflar ders kitaplarında yer alan türkülerin çoğu kerem dizisine (ayağına) ait olduğu görölmektedir. Basit melodik yapılardan kalenderi dizisine (ayağına) ait türkülere yer verilmediği ve dizilere ait türkülere yer verilme durumunda bir düzensizlik olduğu sonucuna varılmaktadır. İncelenen ders kitaplarında Türk halk müziği ses sistemi ve melodik yapısı hakkında herhangi bir tanımlamaya veya açıklamaya yer verilmemektedir. Ders kitaplarında si bemol iki değiştiren kullanılmasına rağmen bu değiştirenle ilgili bir bilgi verilmemektedir.

- İncelenen ders kitaplarında, türkü seçimi yapılırken melodik yapı dikkate alınmadığı sonucuna varılmaktadır. Örneğin bir türkünün hem 6. sınıf kitabında hem de 8. sınıf kitabında yer alabildiği gözlemlenmektedir. Bu durum neticesinde yağ

düzeyi göz önünde tutularak bir türkü dağarcığı oluşturulmadığı ve bazı türkülerin yaş düzeyine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin ritmik yapısı nasıldır?”

- 5. Sınıflar müzik ders kitaplarında 2/4'lük, 4/4'lük, 5/8'lik, 7/8'lik, 9/8'lik ve 10/8'lik ritmik değere sahip türküler mevcuttur. Bu ders kitaplarında Türk halk müziğinin ritmik yapısını anlatan ve ya ritmik değerleri detaylandıran konulara yer verilmemiştir. 5. Sınıflar müzik ders kitaplarında 5/8'lik türkülerde 2+3, 7/8'lik türkülerde 2+2+3, 9/8'lik türkülerde 2+2+2+3 ve 10/8'lik türkülerde ise 3+2+2+3 kalıpları tercih edilmiştir. Yaş, algı ve hazır bulunuşluk düzeyleri gözetilerek öğretilecek türkülerde ritmik algıyı oluşturmak için konu ile ilgili kazanımlar edindirmek gerekliliği önem arz etmektedir. Ayrıca Türk halk müziğinin kendine özgü ritmik yapısını yaşatmak adına da hayati öneme sahiptir.

Tablo 10: 5. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı

Türkü İsimleri	5. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı						
	2/4	4/4	3/4	5/8	7/8	9/8	10/8 üstü
Kara Basma İz Olur	✓						
Bizim Eller Ne Güzel Eller				✓			
Gökte Yıldız Ay Misun					✓		
Yangın Olur						✓	
İzmir'in Kavakları						✓	
Makaram Sarı Bağlar	✓						
Hey On Beşli On Beşli							
Bahçalarda Börülce						✓	
Ha Buradan Aşağı					✓		
Bingöl Halayı							
Havada Bulut Yok							✓
Meşeli Dağlar Meşeli						✓	

- “Şu dalmadan geçtim mi?” türküsü 9/8'lik ritmik yapıya sahipken 6. sınıflar müzik ders kitabında 9/4'lük olarak yazılmıştır. Genel olarak 6. sınıflar müzik ders kitabında 2/4'lük ve 4/4'lük ritimli türkülere yer verilmiştir. 5/8'lik türküde 2+3, 7/8'lik türküde 2+2+3, 9/8'lik türküde ise 2+2+2+3 kalıpları tercih edilmiştir. Birer adet 12/8'lik ve 9/4'lük ritme sahip türküler mevcuttur. 6. Sınıflar müzik ders

kitabında da Türk halk müziğinin ritmik yapısını öğrenciye kazandırmaya yönelik bir kaygının olmadığı gözlemlenmektedir.

Tablo 11: 6. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı

Türkü İsimleri	6. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı						
	2/4	4/4	3/4	5/8	7/8	9/8	10/8 üstü
Yörük Ali						✓	
Deniz Üstü Köpürür	✓						
Sen Bu Yaylaları				✓			
Nar Danesi		✓					
Tiridine Bandım		✓					
Manastır Türküsü		✓					
Çanakkale Türküsü		✓					
Çemberimde Gül Oya						✓	
Hoş Gelişler Ola							✓
Zobalarında Kuruda Meşe						9/4	

- “Kavurma koydum tasa” isimli türkü 12/8’lik ve 18/8’lik ritmik yapılardan oluşurken 7. Sınıflar müzik ders kitabında 3/4’lük olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca kitabın son sayfalarında yer alan dağarcık bölümünde “Bülbülüm altın kafeste” isimli türkü notasının donanımında 10/8’lik olarak yazılıp, yazım yanlışlığı yapılmıştır. Türkü notalarının 9/8’lik bir yapıda sıralandığı görülmektedir. 2/4’lük ve 4/4’lük türkülerin çoğunlukla tercih edildiği 7. Sınıflar müzik ders kitaplarında 5/8’lik türkünün 2+3, 7/8’lik türkünün 2+2+3, 9/8’lik türkünün de 2+2+2+3 kalıbında olduğu gözlemlenmektedir. 5/8’lik ve 7/8’lik ritmik yapı, aksak ölçüler tanımı yapıldıktan sonra birer türküyle örneklendirilmiştir. Bu aksak ölçülerin Türk halk müziği ritmik yapısındaki yeri ve önemi üzerinde durulmamış, herhangi bir bağlantı kurulmamıştır.

Tablo 12: 7. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı

Türkü İsimleri	7. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı							
	2/4	4/4	3/4	5/8	6/8	7/8	9/8	10/8 üstü
Kavurma koydum tasa					✓			
Ayletme beni				✓				
Kiremite su düştü						✓		
Toycular	✓							
Entarisi dım dım yar		✓						
Altın hızma mülayim								✓
Dere geliyor dere							✓	

Yemen türküsü								✓
Bitlis'te beş minare					6/4			
Geçti dost kervanı								✓
Uzun ince bir yoldayım		✓						
Bahçada yeşil çınar								✓
Bülbülüm altın kafeste							✓	
Erik dalı		✓						
Manastır türküsü		✓						
Nemrut'un kızı								✓
Sevda olmasaydı		✓						
Vardar ovası				✓				

8. Sınıflar müzik ders kitabında 9/8 ritim kalıbı detaylı olarak ele alınmıştır. 2+2+2+3, 2+3+2+2 ve 3+2+2+2 kalıplarında türkülerin mevcut olduğu, 2+2+3+2 kalıbında örnek türkü olmadığı ve 9/8'lik ritimle alakalı açıklamaların eksik olduğu gözlemlenmektedir. 8. Sınıflar müzik ders kitabında 9/8'lik türküler dışında 2/4'lük, 4/4'lük, 5/8'lik, 6/8'lik ritimli türküler bulunmaktadır. 5/8'lik türkü 2+3 kalıbındadır.

Tablo 13: 8. Sınıf Müzik Ders Kitabında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı

Türkü İsimleri	8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Ritmik Yapısı							
	2/4	4/4	3/4	5/8	6/8	7/8	9/8	10/8 üstü
İzmir'in kavakları							✓	
Kahveyi kavururlar							✓	
Çambaşı'na çıktım							✓	
Malatya		✓						
Mihriban	✓							
Yörük ali							✓	
Seherde bir bağa girdim	✓							
Bahçe duvarından aştım	✓							
Kara üzüm salkımı							✓	
Ordu'nun dereleri		✓						
Gesi bağları		✓						
Garip bir kuştı gönlüm		✓						
Ben seni sevdiğimi				✓				
Eziz dostum					✓			
Girdim yarin bahçasına					✓			
Dolama dolamayı							✓	
Sensen benim dilberim					✓			
Çemberimde gül oya							✓	
Beyaz giyme toz olur							✓	
Evlerinin önu yaldız							✓	
Manastır türküsü		✓						
Sarı zeybek							✓	
Konma bülbül konma		✓						
Ayva çiçek açmış	✓							

4.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarındaki türkü seçiminde yöresel çeşitliliğe özen gösterilmiş midir?”

- 5. Sınıflar müzik ders kitabında Bayburt, Van, Rize, Diyarbakır, Tokat, Tekirdağ, Trabzon, Bingöl, Muş ve Bursa türkülerine yer verilerek yöresel çeşitlilik sağlanmaya çalışıldığı, fakat İç Anadolu, Ege ve Akdeniz bölgelerine ait türkülere yer verilmediği gözlemlenmektedir.

- 6. Sınıflar müzik ders kitabında Aydın / Nazilli, Muğla / Ula, Trabzon, Kırşehir, Kastamonu / Tosya, Kastamonu, Çanakkale / Biga, Rumeli, Kars ve Denizli türkülerine yer verilmiştir. Doğu, Güneydoğu ve Akdeniz bölgelerine ait türkülere yer verilmemiştir.

- 7. Sınıflar müzik ders kitabında Erzurum, Rumeli, Rize, Van, Sivas, Kerkük, Kırklareli, Muş, Bitlis, Erzincan, Diyarbakır, Burdur, Şanlıurfa ve Kırşehir türkülleri yer almaktadır. Ege bölgesine ait türküller yer almamakta, fakat genel anlamda yöresel çeşitlilik göze çapmaktadır.

- 8. Sınıflar müzik ders kitabında İzmir, Eskişehir, Ordu, Malatya, Aydın / Nazilli, Erzincan / Tercan, Kırşehir, Denizli / Honaz, Kayseri, Şanlıurfa, Trabzon, Azerbaycan, Kıbrıs, Özbekistan, Çanakkale / Biga, Çankırı / Çerkeş, Ağrı / Eleşkirt ve Ankara / Ayaş türkülerine yer verilmiştir. 8. Sınıflar müzik ders kitabı haricinde, türkü coğrafyası göz önüne alınarak Türkiye sınırları dışında yer alan Türklerin Türk halk müziği repertuarına kazandırdığı eserlere yer verilmediği tespit edilmiştir.

- Yöresel çeşitliliğin Türk halk müziği tarihsel derinliğini ve zengin bir yapıda oluşunu ortaya koyması bakımından önem arz etmektedir. Bu önemin öğrencilere kazandırılması ve farkında olmalarının sağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan ders kitaplarında yer alacak türkülleri seçerken türkü coğrafyasını göz önünde tutmak gerekir.

4.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziğine ait sözlü ve sözsüz eserlere ne düzeyde yer verilmiştir?”

- 5., 6., 7. ve 8. Sınıflar müzik ders kitaplarında Türk halk müziğinin sözsüz (çalgısal) eserlerine yer verilmemiştir. Türk halk müziği öğelerinin aktarılması

açısından baktığımızda, sözsüz ezgilerin de ders kitaplarında yer alması gerekmektedir.

- 6. ve 8. Sınıflar müzik ders kitaplarında Türk halk müziği ile ilgili bilgi aktarımı yapılmaktadır. Bu bölümde Türk halk müziğinde sözlü ve sözsüz ezgilerin var olduğuna ve sözlü ezgi çeşitlerine değinilmektedir.

- Ders kitaplarındaki sözlü ezgilere baktığımızda acı, sevgi, hasret, gurbet, kahramanlık, özlem, bağlılık, aşk v.b. konuların işlendiği görülmektedir.

4.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği çalgılarına yer verilmiş midir?”

- Türk halk müziğinin zengin yapısını ortaya koyan yönlerden biri de çalgı aleti çeşitliliğidir. Bu zenginliğin öğrencilere kazandırılarak farkındalık oluşturulması ve kendi kültürel birikimini tanıyarak yaşama - yaşatma yolunda bilinçlenmesi önem arz etmektedir.

- 5. Sınıflar müzik ders kitabında, Türk halk müziği çalgıları konu başlığı altında olmasa da ders kitabı kapağında ve farklı konular içerisinde Türk halk müziği çalgılarına yer verilmiştir. Bu yer verilme durumu, Türk halk müziği çalgılarının çeşitliliği açısından bakıldığında yeterli düzeyde değildir.

- 6. Sınıflar müzik ders kitabında farklı konular içerisinde Türk halk müziği çalgı aletlerine yer verilmiştir. Ayrıca Türk halk müziği başlığı altında Türk halk müziği çalgı çeşitlerine büyük ölçüde yer verilmiştir.

- 7. Sınıflar müzik ders kitabı kapağında bağlama çalan öğrenci topluluğuna, çalgı türleri ve toplulukları başlığı altında da Türk halk müziği ve Türk dünyası halk çalgılarına yer verilmiştir.

- 8. Sınıflar müzik ders kitabında Türk halk müziği çalgıları, farklı konular içerisinde ve görsel materyal olarak yer aldığı gözlemlenmektedir. Bu ders kitabında Türk halk müziği çalgıları konu başlığı altında kapsamlı bir halde ele alınmamıştır.

4.7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorum

“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türküler değerler eğitimi kapsamında hangi konuları içermektedir?”

- İlköğretim ders kitaplarındaki türkülerde aşk, hasret, kahramanlık, manevilik, ağıt gibi toplumsal değerlerin yer aldığı gözlemlenmektedir.

- Türkülerin kültürel değerlerimizi içerdiği bilinmektedir. İlköğretim öğrencilerinin kültürel değerlerimizi tanınması ve özümsemesi, toplum değerlerinin geleceğe taşınması açısından hayati öneme sahiptir.

Tablo 14: 5., 6., 7. Ve 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Taşıdığı Değerler

Türkü İsimleri	5., 6., 7. Ve 8. Sınıflar Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Taşıdığı Değerler				
	Aşk	Hasret	Kahramanlık	Manevilik	Ağıt
Yörük Ali			✓		
Deniz Üstü Köpürür	✓				
Sen Bu Yaylaları	✓				
Nar Danesi	✓				
Tiridine Bandım	✓				
Manastır Türküsü	✓				
Çanakkale Türküsü			✓		
Çemberimde Gül Oya		✓			
Hoş Gelişler Ola			✓		
Zobalarında Kuruda Meşe			✓		
Kara Basma İz Olur	✓				
Bizim Eller Ne Güzel Eller	✓				
Gökte Yıldız Ay Misun	✓				
Yangın Olur			✓		
İzmir'in Kavakları			✓		
Makaram Sarı Bağlar	✓				
Hey On Beşli On Beşli		✓			
Bahçalarda Börülce	✓				
Ha Buradan Aşağı	✓				
Bingöl Halayı	✓				
Meşeli Dağlar Meşeli	✓				
Kavurma koydum tasa	✓				
Ayletme beni		✓			
Kiremite su düştü	✓				
Toycular	✓				
Entarisi dım dım yar		✓			
Altın hızma mülayim		✓			
Dere geliyor dere		✓			
Yemen türküsü		✓			
Bitlis'te beş minare		✓			
Geçti dost kervanı		✓			
Uzun ince bir yoldayım				✓	
Bahçada yeşil çınar		✓			
Bülbülüm altın kafeste	✓				
Erik dalı	✓				
Nemrut'un kızı		✓			
Vardar ovası	✓				
Kahveyi kavururlar		✓			
Çambaşı'na çıktım		✓			

Malatya	✓				
Mihriban	✓				
Seherde bir bağa girdim	✓				
Bahçe duvarından aştım	✓				
Kara üzüm salkımı		✓			
Ordu'nun dereleri		✓			
Gesi bağları		✓			
Garip bir kuştu gönlüm	✓				
Ben seni sevdiğimi		✓			
Eziz dostum		✓			
Girdim yarın bahçasına		✓			
Dolama dolamayı		✓			
Sensen benim dilberim	✓				
Beyaz giyme toz olur		✓			
Evlerinin önü yaldız		✓			
Sarı zeybek			✓		
Konma bülbül konma					✓
Ayva çiçek açmış		✓			

4.8. Öğretmen Görüşler

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin sorulara verdikleri cevaplar şu şekildedir;

❖ Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde yer verilip verilmediği ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Ö1:

“Türk halk müziğinin müfredatımızda yeterli düzeyde yer almadığı kanaatindeyim. Çocuklarımızın halk kültürünün temel taşlarından olan halk türkülerini daha fazla tanımaları, içeriğini anlamaları ve de benimsemeleri gerektiğini düşünüyorum.”

Ö2:

“Türk halk müziği müfredatta yeterli düzeyde yer almamakta. Repertuar seçimi daha iyi olabilir. Kendi kültürümüzü yansıtan türküler yerine öğrencilerin rap, hip pop gibi müzik türlerine yönelme durumu söz konusu. Öğrencilerin ilgisini çekebilecek türkülerin ve türkü formunda eserlerin seçilmesi gerekir.”

Ö3:

“ Müfredatta kısmen yeterli düzeyde yer verildiğini görüyorum. Türk halk müziği müzik eğitiminin temelini oluşturmalı. Öğrencilere kazandırılacak bütün müzikal bilgiler Türk halk müziği aracılığıyla olmalıdır. Müfredatta bir disiplin içerisinde bunların yer alması lazım.”

Ö4:

“Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde olmadığını düşünüyorum.”

Ö5:

“Türk halk müziğinin müfredatta yeterli düzeyde yer verilmediğini düşünüyorum. Müfredat içerisinde, öğrencilere tüm yönleriyle Türk halk müziğini kazandırabilecek düzeyde yer vermek gerekir. ”

Ö6:

“Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde yer verildiğini düşünüyorum.”

Ö7:

“Bence Türk halk müziği, müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde yer veriliyor.”

Ö8:

“Çok yeterli değil. Genç beyinlere verilecek halk müziği eğitimi onları kendi kültürlerine güçlü bağlarla bağlayacaktır. Bundan dolayı müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde Türk halk müziğine yer vermek gerekir. ”

Ö9:

“Bu sene kullandığımız kitaplarda müfredatta daha öncekilere göre daha geniş kapsamlı diyebilirim. Türk halk müziğine müfredatta daha fazla yer verilebilir. Bir de yer verilirken belirli bir düzende olması öğrencilerin kavraması açısından daha iyi olabilir.”

Ö10:

“Kesinlikle yetersiz olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin Türk halk müziği ve ya genel olarak Türk müziği ile ilgili görüşleri çok sınırlıdır. Bu durum Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde yer verilmediğinin ürünüdür.”

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin çoğu, Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yeterli düzeyde yer verilmediği görüşünde birleşiyorlar. Öğretmenlerden biri, müfredatta Türk halk müziğine yeterli düzeyde yer verildiğini ifade ederken, üç müzik öğretmeni ise halk müziğine yer verilme durumunu kısmen yeterli bulmuştur.

Tablo 15: Türk Halk Müziğinin Müzik Eğitimi Müfredatında Yeterli Düzeyde Yer Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Türk Halk Müziğinin Müzik Eğitimi Müfredatında Yeterli Düzeyde Yer Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri		
Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz
Ö6, Ö7	Ö3, Ö8, Ö9	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö10

❖ Müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesinin önemi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Ö1:

“Eğer çocuklarımız halk üretimi kültürel mirasımız olan Türk müziği hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılarak donanımlı hale getirilirse, içine doğduğu toplumu daha iyi tanır ve tanımlar. Kendisinin de mensubu olduğu bu topluma sahip çıkar, yalnızlık duygusuna hiçbir zaman kapılmaz ve güçlü olduğunun farkına varır. Bu durumda olan bir birey, toplum için de faydalı işler yapmaya gayret eder.”

Ö2:

“Türk halk müziği bizim müziğimiz. Öğrenciye kazandırma yolunda müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer vermek gerekir. Yaşanmış türkü hikâyelerinden, çalgılardan, türkü çeşitlerinden yola çıkarak Türk halk müziği değerlerini öğrenciye etkili bir şekilde benimsetebiliriz.”

Ö3:

“Öğrencilerin kendi müziğini öğrenmesi önemlidir. Bizler bazen öğrencilerin Türk müziğine karşı yaklaşımlarını, tutumlarını haklı olarak eleştiriyoruz. Öğrenciler kendi müziklerini tanımıyorlar. Emin olun tanısalar, kendi müziğimizin derinliğini fark etseler, durum olumlu yönde çok farklı olur. Bu yüzden müfredatta Türk halk müziğinin yer alması çok önemlidir.”

Ö4:

“Öğrencinin önce kendi müziğini tanınmasına fırsat verilmeli. Kendi müziğini öğrenmenin yanı sıra kendi kültürünü tanınması ve aidiyet duygusu kazanması da bu yolla olabilir.”

Ö5:

“Öğrencinin kültürel değerlerini tanıma yollarından biri olan Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yer verilmesi kültürün devamlılığı açısından önemlidir.

Ö6:

“Müfredatta Türk halk müziğine yer verilmesi önemli ve gereklidir. Kulaktan eğitim yapmaya çalışıyoruz. Bu açıdan öğrencinin kendine yakın hissettiği veya hissedebileceği tarz olan Türk halk müziği, kazanım sağlamak açısından yardımcı olmaktadır.”

Ö7:

“ Türk halkının öz müziği olan Türk halk müziğinin gündemde kalması, unutulmaması, gelecek nesillere iyi aktarılabilmesi için müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesi gerekir.”

Ö8:

“Öğrenciler arabesk, arabesk rap gibi müziklerle ilgileniyorlar. Bu beni rahatsız ediyor. Dinlenen müziğin kişiliği etkilediğini göz önüne alırsak türküler her anlamda olumlu yönde etki edecektir. Bu yüzden müfredatta halk müziğine yer verilmesi çok önemlidir.”

Ö9:

“Müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesi tabi ki çok önemli. Öğrencinin kendi gelenek ve göreneklerini öğrenmesi, kendi müziğini tanıması öğrencinin kendini bulmasını sağlayacağını düşünüyorum. Halk müziğinin yaşaması adına da müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesi gerekiyor.”

Ö10:

“Bir millet müziği ile varlığını hissettirir. Yaşanmışlıklarla bezenmiş, kültürel değerlerimizi taşıyan Türk halk müziğinin müzik eğitimi müfredatında yer alması ve sonrasında öğrenciye kazandırılması önemlidir.”

Müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesinin; öğrencinin ait olduğu toplumu tanıması, kendi müziğini tanıması, kültürel değerlerine sahip çıkması ve gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarabilmesi, aidiyet duygusu kazanması açılarından önemli olduğu müzik öğretmenleri tarafından

vurgulanmaktadır. Görüşleri alınan müzik öğretmenlerinin tamamı müzik eğitimi müfredatında Türk halk müziğine yer verilmesi gerektiğinin önemine dikkat çekmişlerdir.

Tablo 16: Müzik Eğitimi Müfredatında Türk Halk Müziğine Yer Verilmesinin Önemi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Müzik Eğitimi Müfredatında Türk Halk Müziğine Yer Verilmesinin Önemi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	
Öğrenciye aidiyet duygusu kazandırma açısından önemlidir.	Ö1, Ö4
Öğrencilerin kendi müziğini tanıması açısından önemlidir.	Ö2, Ö3, Ö7, Ö9
Kültürel değerlerin devamlılığı açısından önemlidir.	Ö5, Ö10
Müziğin kişiliği etkilemesi açısından önemlidir.	Ö8
Öğrencilerin Türk halk müziğini kendilerine yakın hissetmelerinden dolayı önemlidir.	Ö6

❖ Müzik ders kitaplarında yer alan Türk halk müziğine dayalı müzikler (türkü, türküye benzer beste) sizce yeterli mi, yetersizse eksik yönleri nelerdir?

Ö1:

“Yeterli değil. Türkiye bir bütündür ve bütün olarak ele alınmalıdır. Bir yöreye veya bir ilimize ait türkü geneli ifade edemez. Bunun için hemen her ilimizi yansıtabilen en az bir türkünün kitabımızda yer alması gerekmektedir. Yani müzik kitaplarının biraz daha kalınlaşmaya ihtiyacı var.”

Ö2:

“Müzik ders kitaplarında yer alan türküler öğrenci üzerinde yeterli etkiyi oluşturmuyor. Öğrencinin dünyasından uzak kaldığını görüyorum. Çeşitli ortamlarda görüşlerimizi belirtmemize rağmen oluşturulan kitaplarda benzer sorunlar devam etmekte.”

Ö3:

“Şuan kullanılmakta olduğumuz ders kitaplarındaki türkü sayısı bence gayet yeterli düzeyde. Fakat bazı türkülerin öğrenci düzeylerinin üzerinde olduğunu görüyorum.”

Ö4:

“Ders kitaplarındaki türkü sayısının yetersiz olduğu kanaatindeyim. Türkü sayısını arttırırken de türkü seçimine dikkat edilmeli. Ezgisi kulakta kalıcı, özellikle hareketli türkülere daha çok yer verilmelidir.”

Ö5:

“Ders kitaplarında genelde Türk halk müziğinden, özelde türkülerden yeterince faydalanılmıyor. Ders kitaplarında var olan bazı türkülerdeki notalarının sadeleştirilerek kullanılması ve Türk halk müziği arızalarını kullanmadan bazı türkülerin yazılmış olması eksiklik oluşturmaktadır. Türkülerin yeteri düzeyde yer almasının yanında, özünü bozmadan kullanılmasına da dikkat edilmelidir.”

Ö6:

“Kitapta yer alan türküler bence çok yeterli değil. Daha fazla türkü örneklerinin yer alması gerekir. Türk halk müziğinin bölgeden bölgeye, yöreden yöreye, ilden ile gösterdiği çeşitliliğin tam yansımadağı kanaatindeyim. Bu açıdan eksik kalmaktadır.”

Ö7:

“Müzik ders kitaplarında yer alan türküler bence yeterlidir.”

Ö8:

“Ders kitaplarındaki türküler yeterli değildir. Yöresel çeşitliliği arttırarak daha fazla türkünün ders kitaplarında yer alması sağlanmalıdır. Hem 6. sınıf ders kitabında hem de 8. sınıf ders kitabında aynı türkünün yer alması gibi durumlar, geniş türkü repertuarının ders kitaplarına tam yansımadağını örneklemektedir.”

Ö9:

“Daha önceki senelerde kullanılan kitaplardaki türkü sayılarına göre bu sene türkü sayısında artış var. Bu artış önemli ama genel anlamda bakarsak bu artışı kısmen yeterli görüyorum.”

Ö10:

“Kitaptaki türküler bence yeterli. Başka türküler eklenmesi gerekirse, öğrenci üzerinde yaşanmış öyküleriyle etki bırakacak türkülere yer verilmelidir.”

Görüşleri alınan müzik öğretmenlerinin üçü yeterli, biri kısmen yeterli, altısı ise müzik ders kitaplarında yer alan Türk halk müziğine dayalı müziklerin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bu yetersizlik, Türk halk müziğindeki yöresel çeşitliliğin ders kitaplarına yansımamış olmasına bağlanmaktadır. Ayrıca farklı sınıflara ait müzik ders kitaplarında aynı türkülerin yer alması, Türk halk müziği repertuarının ders kitaplarına yansımadağı sorunlar olduğunu gözler önüne sermektedir.

Tablo 17: Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türk Halk Müziğine Dayalı Müziklerin Yeterli Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türk Halk Müziğine Dayalı Müziklerin Yeterli Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri		
Yeterli	Kısmen yeterli	Yetersiz
Ö3, Ö7, Ö10	Ö6, Ö9	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö8

❖ Türk halk müziği repertuarından seçilmiş eserler yoluyla yapılan müzik eğitiminin derse olan katkısını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ö1:

“Derse katkısı olduğu kesin fakat bir önceki soruyu yanıtlarken de ifade ettiğim gibi yeterli değil. Yeni nesil yavrularımız maalesef popüler kültür adı verilen bir girdabın içindeler. İş bu haldeyken sırf döneme uyum sağlamak için anlamsız, içi boş hatta edepsiz içerik barındıran yeni üretimleri desteklemek yerine, bize ait olana sahip çıkıp yeni üretimlerle kıyas yapabilecekleri düzeyde eğitim kalitesini arttıracak çalışmalar yapsak daha iyi olacak bence.”

Ö2:

“Türk halk müziği eserleriyle öğrencilerin daha istekli ve daha verimli bir ders işlediklerini söyleyebilirim. Etkileşimli tahtadan türkü sözlerini yansıtıyorum. Sözleri öğrenciler defterlerine yazarken farklı sanatçılardan bu türküyü dinletiyorum. Daha sonra ben, çalgı aleti eşliğinde öğrencilere öğretmeye çalışıyorum. Türküler söyleyerek bu yolla ders işlediğimizde öğrencilerin derse karşı ilgilerinin arttığını görüyorum.”

Ö3:

“Kendi öz müziğini öğrenmiş bir kitlenin oluşması çok değerli. Derlerde türkü öğrettiğimde öğrencilerin derse katılımının arttığını ve daha istekli olduklarını görüyorum. Oluşan bu ortam neticesinde ders işleme kalitesinin hissedilebilir düzeyde arttığını söyleyebilirim.”

Ö4:

“Derlere çok büyük katkı sağladığını görüyorum. Olumlu dönütler alıyorum. Öğrenciler kendi kültürel değerlerini yansıtan eserleri söylerken daha çok beğeniyorlar ve daha istekli söylüyorlar.”

Ö5:

“Müzik eğitiminde türkülerin yer alması, öğrencilerin derse karşı ilgilerini çekmektedir. Bu tarz bir eğitim, Türk halk müziğinin yaşamını sağlıklı bir şekilde devam ettirmesini sağlaması ve öğrencileri bilinçlendirmesi bakımından değerlidir.”

Ö6:

“Türküler bir birikim ürünüdür. Önemli bir değerdir. Derste konuları işlerken türkülerden yararlanmak dersin işlenişini olumlu yönde etkiliyor. Öğrenci türküyü kavradıktan sonra daha şevkli bir şekilde söylüyor ve derse katılım düzeyini de artırıyor.”

Ö7:

“Ders kitaplarında var olan türkülerle yapılan müzik eğitiminin derse çok büyük etkisi yok. Ancak türkülerin yaşanmış öykülerini işliyor olmamız çocuklarda, Türk kültürünü tanıma ve öğrenme açısından çok etkili oluyor.”

Ö8:

“Kesinlikle olumlu yönde katkı sağlıyor. Öğrencinin kendi kültürünü tanıması çok önemlidir. Bu tanıma işi için Türk halk müziği önemli bir materyaldir. Türküler bizdendir. Bizi anlatır. Bize ait olan bu türküler de gelecek nesillere aktarabilme adına ders kitaplarında, bir disiplin içerisinde türkülere yer vermek gerekir. Derste türkü söylerken bu düşünceyle yaklaşıyorum. Öğrencilerin derse katılımını attırdığını söyleyebilirim.”

Ö9:

“Türk halk müziği repertuarından seçilmiş türkülerin derse çok katkı sağladığını görüyorum. Türküleri çocuklar çok seviyor. Bu durum öğrencilerin ilgi ve alakalarını olumlu etkiliyor. Özellikle hareketli türkülerde dersler daha keyifli hal alıyor. Ders işlenişini olumlu yönde etkiliyor.”

Ö10:

“Türküler yoluyla yapılan müzik eğitimi, öğrencilerin derse katılımını kuvvetlendiriyor. Öğrencilerin bu yolla, müzik, kültürel değerler, millet, birlik – beraberlik, yurt, tarihi süreç v.b. açılardan aydınlanmaları ve duygusal anlamda bu kavramları hissetmeleri gerçekleşiyor.”

Türk halk müziği repertuarından seçilmiş eserler yoluyla yapılan müzik eğitimi esnasında öğrencilerin daha istekli oldukları görüşünü paylaşan çoğu müzik

öğretmenleri, bu yolla verimli ve eğlenceli bir şekilde ders işlediklerini söylemektedirler. Türkülerin, öğrencinin derse karşı ilgisini çekmekte önemli bir materyal olduğu vurgusu yapılsa da, bir müzik öğretmeni ders kitaplarında var olan türkülerle yapılan müzik eğitiminin derse çok büyük etkisinin olmadığı görüşünü paylaşmıştır.

Tablo 18: Türk Halk Müziği Repertuarından Seçilmiş Eserler Yoluyla Yapılan Müzik Eğitiminin Derse Olan Katkısı Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Türk Halk Müziği Repertuarından Seçilmiş Eserler Yoluyla Yapılan Müzik Eğitiminin Derse Olan Katkısı Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	
Derse olumlu yönde katkı sağlamaktadır.	Ö1, Ö9
Daha verimli bir ders işlenmesini sağlamaktadır.	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö10
Derse çok büyük bir etki oluşturmuyor.	Ö7

❖ Türküleri öğrencilere öğretirken halk müziği çalgılarına ihtiyaç duyuyor musunuz?

Ö1:

“Evet, ihtiyaç duyuyorum. Tekdüze bir şekilde öğretim yapmanın etkili olmadığını düşünüyorum. Çocuklar canlandırıcı etkisi olan renkli her şeyden mutlu oluyor. Çalgı aletleri de müzik dersinin en canlı renklerini oluşturuyor. Dikkatlerini cezbedip kolay odaklanmalarını sağlıyor.”

Ö2:

“Üniversitede aldığım eğitimden dolayı orgu daha rahat kullanıyorum. Türkülere orgla eşlik ediyorum. Aldığım bağlama eğitimi yetersiz düzeyde olduğu için derslerde kullanmayı tercih etmiyorum. Derste türkü seslendirirken halk müziği çalgılarına ihtiyaç duyuyorum fakat anlattığım nedenlerden dolayı orgu tercih etmek zorunda kalıyorum. İmkanım olsaydı, üniversite eğitimim sırasında halk müziği çalgı aletlerinden bir kaçının eğitimini almak isterdim. Hem öğrencilerin ilgisini çekmede, hem de bu alanda öğrencilerin bilgi birikimlerini arttırmada çok fayda sağlayabilirdim.”

Ö3:

“Evet, ihtiyaç duyuyorum. Derslerde özellikle bağlama çalmaya özen gösteriyorum. Halk müziği çalgıları olmadan türkü öğretiminin tatsız tutsuz bir yemek gibi olacağını düşünüyorum.”

Ö4:

“İhtiyaç hissediyorum. Çünkü Türk halk müziğinin kendine özgü yapısı var. Bunu da halk çalgılarıyla daha iyi yansıtabiliriz. Bu yüzden derslerde türkü öğretimi esnasında Türk halk çalgılarına ihtiyaç hissediyorum. Ayrıca öğrencinin kendi müzik yapısına ait çalgıyı canlı bir şekilde duyması, görmesi de başka açıdan önemli.”

Ö5:

“Türküleri öğretirken elbette halk çalgılarına ihtiyaç duyuyorum. Türküleri öğretirken, seslendirirken halk çalgılarını kullanmak öğrenciyi olumlu yönde etkiliyor. Türk halk müziğine özgü seslerin sağlıklı bir şekilde duyumu için de halk çalgılarına ihtiyaç duyuyoruz.”

Ö6:

“Bir halk müziği çalgısıyla ders işlemek birçok açıdan fayda sağlamaktadır. Türkülere eşliğin yanı sıra, öğrencinin canlı bir şekilde çalgı aletini gözlemlemesini de sağlar. Bizim okulun durumundan dolayı türkülere orgla eşlik ediyorum. Orgda bağlama sesini açarak çalmaya çalışıyorum. Türk halk müziğinin farklı çalgılarını derste kullanmak isterdim. Büyük bir etki oluşturacağına inanıyorum.”

Ö7:

“Türküleri öğrencilere öğretirken bir halk müziği çalgısının olması şart değil. Fakat halk çalgısıyla dersin işlenmesi fayda sağlar.”

Ö8:

“Evet, ihtiyaç duyuyorum. Gitarla türkülere eşlik etmeye çalışıyorum. Gitar eşliğinde söylenen türkü ile bağlama eşliğinde söylenen türkü arasında duygu farklılığı olduğunu düşünüyorum. Hem öğrencinin kendi kültürüne ait bir çalgıyı yakından görmesi, sesini duyması da olumlu bir etki oluşturur.”

Ö9:

“Evet, ihtiyaç duyuyorum. Öğrencilere halk müziğine ait özel sesleri duyurabilmek ve öğrencilerin kendi müziğine ait çalgıları tanıtabilmek adına önemli

olduğuna inanıyorum. Tam hakimiyetim olmasa da derslerde bağlamayı kullanmaya çalışıyorum.”

Ö10:

“Türküleri öğretirken kesinlikle halk müziği çalgılarına ihtiyaç duyuyorum. Derslerde bağlama, cura ve divan sazı kullandığım oldu. %100 verim elde ettim. Teke yöresine ait bir türküde sipsi kullandım, öğrencilerin olağan üstü ilgisini çekti. Halk müziği çalgılarını sınıfta kullanmak ve ya en azından sınıf ortamında öğrencilerin dokuna bilmelerini, inceleyebilmelerini sağlamak öğrencilerde olumlu etkiler oluşturuyor.”

Görüşlerini paylaşan müzik öğretmenlerinden biri, türkü öğretiminde halk müziği çalgılarını kullanmanın şart olmadığını söylemektedir. Fakat halk çalgısıyla ders işlenmenin fayda sağlayacağına değinmektedir. Geri kalan diğer dokuz müzik öğretmeni, türküleri öğrencilere öğretirken halk müziği çalgılarına ihtiyaç duyduklarını dile getirmektedirler. İhtiyaç duyduğunu ifade eden müzik öğretmenlerinden biri, aldığı bağlama eğitiminin yetersiz düzeyde olduğuna, bu yüzden derslerde kullanmayı tercih etmediğine değinmektedir. Halk çalgılarını kullanmanın öğrenciyi olumlu yönde etkilediği ve Türk halk müziğine özgü seslerin sağlıklı bir şekilde duyumu için halk çalgılarının derslerde kullanılması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

Tablo 19: Türküleri Öğrencilere Öğretirken Halk Müziği Çalgılarına İhtiyaç Duyulup Duyulmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Türküleri Öğrencilere Öğretirken Halk Müziği Çalgılarına İhtiyaç Duyulup Duyulmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
İhtiyaç duyuyorum.	İhtiyaç duymuyorum.
Ö1, Ö2, Ö3,Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10	Ö7

❖ Ders kitaplarında bulunan halk türküleri dışında başka halk türkülerini de derslerinizde kullanıyor musunuz?

Ö1:

“Evet kullanıyorum. Destekleyici başka türkülerden örnekler sunmak birçok anlamda fayda sağlıyor. Mesela kitaptaki türküyü bilmeyen çocuklar, muadili olan

başka örnekleri duyunca çoğu zaman bildiklerini ifade edip o türkiyü söylemeye başlıyor. Bu derse olan ilgilerini arttırıyor.”

Ö2:

“Ders kitaplarında yer alan halk türküleri dışında başka halk türkülerini de kullanıyorum. Öğrencilerin ilgisini çeken türküleri tespit edip bunlara derslerimde yer veriyorum. Ders kitaplarında yer alan türküleri öğretirken aldığım tepkiye bakarsak, benim belirlediğim türküleri öğretirken aldığım tepki daha olumlu.”

Ö3:

“Öğrencilerin isteklerini dikkate alarak kitapta yer alan türküler dışında uygun türküleri kullanıyorum.”

Ö4:

“Fazlasıyla kullanıyorum. Ders kitabından kullandığım türkü sayısı çok azdır. Bu konuda ders kitaplarındaki türküleri revize etmek ve sayısını arttırmak gerekiyor.”

Ö5:

“Ders kitapları dışındaki türküleri de ihtiyaç doğrultusunda kullanıyorum. Türkü formunda bestelere de yer veriyorum.”

Ö6:

“Evet, ders kitaplarındaki türküler dışında başka halk türkülerini de kullanıyorum. Bazı türküler ritmik açıdan ağır geliyor. Ders kitapları haricinde seçtiğim türkülerin hareketli olmasına özen gösteriyorum.”

Ö7:

“Evet kullanıyorum. Türk halk müziği repertuarından türküler seçerek bunları öğrencilere öğretiyorum.”

Ö8:

“Ders kitaplarındaki türküler dışında kendi repertuarımdan birçok türkü kullanıyorum.”

Ö9:

“Ders kitaplarındaki türküler haricinde başka kitaplarda yer alan türküleri de kullanıyorum. Öğrencilerin çabuk adapte alabileceğini düşündüğüm türküleri seçerek değerlendiriyorum.”

Ö10:

“Ders kitapları dışındaki türküleri derslerde kullanıyorum. Konu yapısına uygun türkü repertuarından eserler seçerek, öğrencinin konuyu algılamasını sağlamaya çalışıyorum.

Görüşleri alınan müzik öğretmenlerinin tamamı müzik derslerinde, ders kitaplarında bulunan halk türküleri dışında başka halk türkülerine de ihtiyaç duyduklarını, yer verdiklerini söylemektedirler.

Tablo 20: Ders Kitaplarındaki Halk Türküleri Dışında Başka Halk Türkülerine Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ders Kitaplarındaki Halk Türküleri Dışında Başka Halk Türkülerine Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri
Yer verime ihtiyacı hissediyorum.
Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10

❖ Ders kitaplarında yer almasını istediğiniz türküler var mı?

Ö1:

“Çokça var tabi. Önceki sorulardan birinde her ilimize ait en az bir türkünün kitapta yer alması gerektiğini ifade etmiştim. Bu türkülerin doğduğu bölgeyi, yöreyi ve ili temsil edebilecek nitelikte olması gereklidir. Tek tek türkü ismi de verebilirim ama şu açıklamadan sonra galiba saymama çok da lüzum yok gibi.”

Ö2:

“Yeni cami avlusu, Halkalı şeker, Hacel obası, Cilveli oy nanayda... aşağı yukarı benim belirlediğim on beş türkü var. Bunların ders kitaplarında yer almasını isterim.”

Ö3:

“Gerizler başı, Allı gelin gibi türkülerin yanı sıra gündemde olan türküler de ders kitaplarında yer alabilir.”

Ö4:

“Ders kitaplarındaki türküler haricinde başka halk türkülerine derslerde yer verdiğimi söylemiştim. Burada türkü ismi verme yerine türkü seçiminde genel, olması gereken özelliklere değinmek istiyorum. Sözleri ve müziği öğrencinin düzeyine uygun olan, öğrencinin ilgisini çekebilecek, keyifle icra edilebilecek türküler olmalıdır.”

Ö5:

“Öğrencilerin ses aralıkları dikkate alınarak, türkülerin gerçek notalarını kullanmak kaydıyla ders kitaplarında halk ezgilerine daha fazla yer verilmelidir.”

Ö6:

“Sözlü oyun havaları olabilir. Bütün sınıfların hep beraber söyleyebileceği bir türkü repertuarı oluşturulabilir.”

Ö7:

“Var olan türküler dışında, ders kitaplarında yer almasını istediğim türkü yok.”

Ö8:

“Milli ruhu anlatan türküler olabilir. Kahramanlık türküleri daha yoğun olabilir. Günümüz ve evvelce yaşamış halk ozanlarına ait türküler olabilir... Ders kitaplarında, öğrenci düzeyi gözetilerek bu konu ve yapıdaki türküler yer alabilir.”

Ö9:

“Öğrencilerin severek söyledikleri birkaç türkü var. Edremit’in gelini, Hacel obası, Karahisar kalesi... bu türkülerin ders kitabında yer almasını isterim.”

Ö10:

“Ders kitaplarında yer alabilecek türkü sayısı çok fazla. Bu türküleri seçerken birçok açıdan yaklaşarak hassas davranmak gerekir. Ders kitaplarında yer almayan, benim derslerde kullandığım türkülere “Kara toprak, Dostum dostum, Cemilemin gezdiği dağlar meşeli...” örnek olarak verebilirim.”

Görüşleri alınan müzik öğretmenlerinden biri hariç diğerleri, müzik ders kitaplarında yer almasını istedikleri türkülerin olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin ilgisi, ihtiyacı ve düzeyi dikkate alınarak, ders kitaplarında yer alabilecek türküleri seçmek gerektiğini vurgulamışlardır.

Tablo 21: Ders Kitaplarında Yer Alması İstenilen Türküler İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ders Kitaplarında Yer Alması İstenilen Türküler İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö1, Ö4, Ö5	Çok sayıda var
Ö2	Yeni camii avlusunda, Halkalı şeker, Hacı obası, Cilveli oy nanayda
Ö3	Gerizler başı, Allı gelin
Ö6	Sözlü oyun havaları
Ö7	Var olan türküler yeterli
Ö8	Milli ruhu anlatan türküler, kahramanlık türküleri, halk ozanlarına ait türküler
Ö9	Edremit'in gelini, Hacı obası, Karahisar kalesi
Ö10	Kara toprak, Dostum dostum, cemilemin gezdiği dağlar meşeli

❖ Lisans eğitiminde müzik öğretmenine yetecek kadar Türk halk müziği ile ilgili eğitim veriliyor mu?

Ö1:

“Yeterli eğitimin verildiğini söyleyemem. Hatta müzik alanına gereken itibarın verilmeme sebebini buna bağlıyorum. Biz alanımızda donanımlı şekilde mezunlar veremedikçe, sonrasında kaliteli bir müzik öğretimi de yapılamayacak. Her şeyde olması gerektiği gibi, bu alanda da değerler eğitimi kapsamında müzik öğretmeni adaylarının bilinçlendirilmesi, teknik konulardan önce toplumsal algı düzeltme çalışmaları yaparak müziğin manevi değerinin anlaşılması ve içselleştirilmesi elzemdir.”

Ö2:

“Lisans eğitimimde yeteri kadar Türk halk müziği eğitimi almadım. Sadece üç yarım dönem bağlama eğitimi aldım. Lisans eğitiminde Türk halk müziği nazariyatı ve repertuarı eğitimi verilmesi gerekiyor. Mezun olduktan sonra göreve başladığında bu eksiklik ortaya çıkıyor.”

Ö3:

“Lisans eğitiminde müzik öğretmenini aldığı Türk halk müziği eğitimi kesinlikle yetersiz durumda oluyor. Müzik öğretmeni olduğunda bu eksikliğin farkına varınca kendi çabalarıyla tamamlama yoluna gidiyor.”

Ö4:

“Türk halk müziği eğitimi üniversiteden üniversiteye değişim göstermektedir. Örneğin bir müzik öğretmenliği bölümü ile konservatuar arasında halk müziği

eğitimi açısından doğal olarak farklılıklar mevcut. Hatta farklı üniversitelerin müzik öğretmenini yetiştiren aynı bölümlerinde dahi farklılıklar olduğunu söyleyebilirim. Benim eğitimimden söz etmek gerekirse, lisans eğitiminde aldığım Türk halk müziği içerikli dersleri yetersiz buluyorum.”

Ö5:

Lisans eğitiminde yeteri kadar Türk halk müziği eğitimi verilmiyor.

Ö6:

“Lisans eğitiminde benim kuşak iyi bir Türk halk müziği eğitimi aldı. Bu eğitimin yeteri kadar olduğunu düşünüyorum. Fakat bizden sonra verilen eğitimin yeterli olmadığını staj için gelen üniversite son sınıf öğrencilerinden gözlemliyorum.”

Ö7:

“Müzik öğretmenine lisans eğitimi süresince yeteri düzeyde Türk halk müziği eğitimi verildiğini düşünüyorum.”

Ö8:

“Müzik eğitimi almak isteyen bireyin diğer bölümlerde okuyan bireylere göre müzikle daha ilgili olduğu gerçeğinden hareketle, Türk halk müziği ile ilgili zaten daha geniş bilgisi olacağını düşünüyorum. Yani batı müziği eğitimi almış bir öğretmen adayı kendi öz kültürünü bir şekilde biliyordur ya da öğrenecektir. En azından kendini geliştirip kolay bir şekilde icra edebilecektir. Dolayısıyla batı müziği ya da Türk sanat müziği eğitimi alan öğretmen adayına formasyon dersleri, mecburi Piyano ve çalgı derslerinin yanında yoğun halk müziği dersi almasını mantıklı bulmuyorum. Halk müziği ile ilgili yeterli bir eğitim aldığımı düşünüyorum.”

Ö9:

“Lisans eğitimimiz sırasında farkında olamıyoruz ama bu alan da yetersiz eğitim aldığımı söyleyebilirim. Hem repertuar hem de nazari bilgi olarak daha iyi bir eğitim almamız gerekirdi. Derslerde bunun eksikliğini çekebiliyorum.”

Ö10:

Lisans eğitiminde müzik öğretmenini olduğumuzda türkülere bu kadar çok ihtiyaç hissedeceğimizi tahmin edemiyoruz. Lisans eğitimi bitip öğretmenlik mesleğine başladığımızda, hem sınıfta ortamında hem de yapılacak etkinlikler için oluşturmamız gereken repertuarı belirlerken bu alandaki eksikliğimiz gün yüzüne

çıkıyor. Ben lisans eğitiminde verilen Türk halk müziği eğitiminin yeterli düzeyde olmadığını görüyorum.”

Görüşlerini belirten müzik öğretmenlerinin çoğunda, lisans eğitiminde müzik öğretmenine yetecek kadar Türk halk müziği ile ilgili eğitim verilmediği düşüncesi hakimdir. Buna karşın iki müzik öğretmeni lisans eğitiminde aldığı Türk halk müziği eğitimini ders işleyişini yürütmede yeterli bulmaktadır.

Tablo 22: Lisans Eğitiminde Müzik Öğretmenine Yetecek Kadar Türk Halk Müziği Eğitimi Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Lisans Eğitiminde Müzik Öğretmenine Yetecek Kadar Türk Halk Müziği Eğitimi Verilip Verilmediği İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Yeterli düzeyde	Yeterli düzeyde değil
Ö7, Ö8	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10

❖ Müzik ders kitaplarındaki türküler öğrencilerin dikkatini ve ilgisini ne ölçüde çekiyor?

Ö1:

“Eğer daha önce aşına oldukları bir türkü ise hemen katılım gerçekleşiyor. Kitaplarda genellikle bilmedikleri türküler olduğu için, ilk etapta tepkisiz kalıyor ve sıkılabiliyorlar. İşte bunu engellemek için müzik aletini devreye sokuyorum ve birkaç tekrardan sonra onlar da benimle birlikte söylüyor.”

Ö2:

“Müzik ders kitaplarında öğrencilerin dikkatini çeken çok fazla türkü olduğunu söyleyemem. Bu seneki müzik ders kitaplarında türkülere daha fazla yer verilmiş ama yer alacak türküleri seçerken detaylı bir çalışma sergilenmediğini düşünüyorum. Ben bu eksikliği kendi oluşturduğum türkü repertuarıyla gidermeye çalışıyorum.”

Ö3:

“5 – 10 Yıl öncesine göre ders kitaplarında yer alan türküler öğrenci ilgisini çekebiliyor. Buna rağmen istenilen düzeyde değil. Her sene okutulacak kitaptaki türkülerin güncellenmesi, gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö4:

“Öğretmenliğim süresince gözlemleye bildiğim, öğrencilerin hareketli türküleri daha hevesli seslendirdikleridir. Öğrenciler önceden duydukları ve ya bildikleri türküleri daha içten söyleyebiliyorlar. Mesela Karadeniz yöresine ait türküler hoşlarına gidiyor.”

Ö5:

“Daha önceki senelere göre bu sene kullandığımız kitaplardaki türküler, öğrencilerin ilgisi çekiyor. Özellikle türkülerin hikayelerini anlatınca türkülere olan ilginin arttığını görüyorum.”

Ö6:

“Ders kitaplarındaki türküleri öğretirken ilgi ölçü biliyoruz. Bazı türkülerde, özellikle hareketli türkülerde öğrencilerin ilgi düzeyinin arttığını söyleyebilirim. Ritmik açıdan ağır yapılı olanları ve ya bazı aksak ritimlileri daha uzun sürede öğrendiklerini gözlemliyorum.”

Ö7:

Müzik ders kitabındaki türküler, öğrencinin ilgi ve dikkatini çok çekmiyor. Ama ders esnasında katılım sağlıyorlar. Öğrencilerin yabancı müziklere karşı ilgileri var.”

Ö8:

“Çok fazla ilgi çektiğini söyleyemem. Ben eseri icra edince ya da akıllı tahtada klip izlettiğimde öğrencilerin ilgileri yoğunlaşıyor.”

Ö9:

“Ders kitaplarındaki türküleri tanıdıkça ilgi ve alakaları artıyor. Örneğin kitaptaki bir türkü filmde ve ya dizide kullanılmışsa, öğrenci türküyü tanıdığı ve izlediklerinden etkilendiği için türküye daha çok bağlandığını görüyorum. Kitaptaki türkülerin öğrenciler tarafından tanınmasını sağlamak gerekli.”

Ö10:

“Ders kitaplarındaki türküler öğrencilerin ilgisini kısmen çekiyor.”

Görüşlerini paylaşan öğretmenlerin çoğu, müzik ders kitaplarında öğrencilerin ilgisini ve dikkatini çeken türkü sayısının az olduğunu vurgulamaktadır. Bir müzik öğretmenin ders kitaplarındaki türkülerin öğrenci ilgisini kısmen çektiği, diğer bir müzik öğretmenin ise ders kitaplarındaki türkülerin öğrenci ilgisini

tamamen çektiği görüşü tespit edilmektedir. Hareketli türkülere öğrenci katılımının ve ilgisinin arttığı, öğrencilerin yabancı müziklere karşı ilgilerinin olduğu, türküleri tanıdıkça ilgi ve alakanın arttığı yönünde görüşlere de yer verilmektedir.

Tablo 23: Müzik Ders Kitaplarındaki Türkülerin Öğrenci Dikkat Ve İlgisini Çekme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Müzik Ders Kitaplarındaki Türkülerin Öğrenci Dikkat Ve İlgisini Çekme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö1, Ö4, Ö9	Öğrencilerin önceden bildikleri türkülere karşı ilgi ve dikkat durumu üst düzeyde oluyor.
Ö2, Ö7, Ö8	İlgi ve dikkat çeken çok fazla türkü yok
Ö3, Ö10	İlgi çekiyor ama istenilen düzeyde değil
Ö5	Kitaptaki türküler ilgi ve dikkat çekmiyor
Ö6	Hareketli türkülere daha fazla ilgi ve dikkat çekiyor

❖ Öğrenciler müzik ders kitaplarında yer alan türküleri seslendirirken hangi noktada sorunlar yaşıyorlar? (ritmik açıdan-ezgisel yapı bakımından)

Ö1:

“Ritim müziğin bel kemiğidir. Bazı eserlerde ritmik yapı onları zorluyor. Özellikle aksak ritimli eserleri algulamaları biraz zaman alıyor ama bol tekrar bu sorunu da ortadan kaldırıyor.”

Ö2:

“Günümüzde öğrencilere Türk halk müziği, Türk sanat müziği dediğimizde “o ne! Dede - nine müziği!” tarzında tepkilerle karşılaşıyoruz. Maalesef kendi kültürel zenginliğinin farkında olmayan öğrenciler var. Bizim öğrencilerin algısını kırabilecek, bu durumu iyileştirebilecek, türküleri tanıtabilecek ve sevmelerini sağlayabilecek çalışmalar yapmamız lazım. Türküleri seslendirirken öğrencilerin bu ön yargılı davranışı sorun oluşturmaktadır. Oluşan bu sorunu, repertuar seçiminde daha hassas olarak bir nebze de olsa giderebiliriz diye düşünüyorum. Ritmik ve ezgisel yapı bakımından yaşanan sorunları çalışarak, çözüm yolları üreterek gideriyorum.”

Ö3:

“Ortaokul okuyan öğrencilerin gelişim düzeyleri belli. Bunu dikkate alarak ders kitaplarında ses genişliği fazla olmayan türkülere yer verilmelidir. Kitaptaki bazı türküleri seslendirirken öğrenciler bu anlamda zorlanıyorlar.”

Ö4:

“Ölçü içerisinde geçici olarak değiştirecin kullanıldığı türküleri seslendirirken zorlanmalar oluyor. Öğrenci değitirecin olduğu yere geldiğinde notayı naturel bir şekilde seslendiriyor. Aksak veya ağır aksak ritimli türkülerde de zorlanmalar oluyor.”

Ö5:

“Ders kitaplarındaki türküleri seslendirirken genel anlamda sorun yaşanmamaktadır.”

Ö6:

“Öğrenciler ders kitaplarındaki türküleri seslendirirken ritmik açıdan zorlanıyorlar. On altılık notalanın olduğu yerlerde sorunlar oluşabiliyor. Öğrenciler yöresel ağzın söze yansıdığı yerleri anlamlandıramaya biliyor.”

Ö7:

“ Öğrenciler türküleri seslendirirken genel anlamda sorun yaşamıyorlar.”

Ö8:

“Hem ritmik açıdan hem de ezgisel yapı bakımından öğrencilerin sorun yaşadığını görüyorum. Ezgisel olarak on altılı notaların yoğun olduğu bölümleri seslendirirken zorlanılıyor. Ritmik açıdan ise aksak ritimlerdeki aksayan bölümü türkünün bazı bölümlerinde tam gerçekleştiriyorlar.”

Ö9:

“Öğrencilerle kitaptaki türküleri çalışırken ezgisel açıdan sorun yaşadıklarını gözlemledim. Kitaptaki bazı türküler seviyelerinin üzerinde. Bundan dolayı seslendirirken problem oluyor. Bir de daha önce kulaktan gerçek notasından uzak bir yapıda öğrendikleri türküleri notasına uygun söylemede ezgisel sorunlar oluşuyor. Aksak ritimli türkülerde bazı öğrencilerin zorlandığını, nota okurken veya türküyü seslendirirken aksağı tam gösteremediğini fark ettim.”

Ö10:

“Öğrenciler aksak ritimli türkülerde sorun yaşıyorlar. Bazı türkülerin öğrenci düzeyine uygun değil, bu yüzden seslendirirken sorunlar yaşanıyor. Bir de çeşitli nedenlerden dolayı türkülere uzak olan öğrenciler var. Bunlara türküleri sevdirmek için ayrıca çaba gerekiyor. Yani öğrenci ön yargılı davrandığı, türküleri tanımadığı için de sorunlar oluşabiliyor.”

Görüşlerini aktaran iki müzik öğretmeni, öğrencilerin müzik ders kitaplarında yer alan türküleri seslendirirken sorun yaşamadıklarını ifade etmektedirler. Diğer müzik öğretmenleri ise öğrencilerin, aksak ritimli türkülerde zorlandığını ve ölçü içerisindeki değiştireci tam anlamıyla seslendiremediklerini belirtmektedirler. Türküleri karşı ön yargılı davranan öğrencilerin, başka bir açıdan sorun oluşturduğu dile getirilmektedir.

Tablo 24: Öğrencilerin Müzik Ders Kitaplarındaki Türküleri Seslendirirken Yaşadıkları Sorunlar İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Öğrencilerin Müzik Ders Kitaplarındaki Türküleri Seslendirirken Yaşadıkları Sorunlar İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö1, Ö4, Ö6, Ö8	Ritmik açıdan sorun yaşanmakta
Ö2	Öğrencilerin türkülerle karşı ön yargılı olmaları
Ö3	Bazı türkülerde ses genişliğinin fazla olması
Ö5, Ö7	Her hangi bir sorun yaşanmamaktadır
Ö9, Ö10	Ders kitabında öğrenci seviyesinin üzerinde türkülerin olması

❖ Öğrencinin yakın çevresinden öğrendiği şarkı ve türkülerle müzik ders kitaplarında var olan türkülerin birbiri ile uyumu noktasında görüşleriniz nelerdir?

Ö1:

“Maalesef çocukların daha önce yakın çevresinde kısmen de olsa aşına oldukları türkülerle, kitaplarda yer alan türküler arasında nadiren bir uyum yakalanabiliyor. Bunun sebebi çocuk ve yakın çevrenin birbirinden kopuk bir hayat yaşıyor olmasıdır. Bu kopukluk her türlü kültür aktarımının gerçekleşebilmesi noktasında büyük bir engel oluşturmaktadır.”

Ö2:

“Öğrencilerin yakın çevresinden sağlıklı bir şekilde türkü öğrendiğini zannetmiyorum. Hatta öğrencinin yakın çevresinden Türk halk müziği genelinde bir şey öğrenerek geldiğini düşünmüyorum. Maalesef çevresinde duyduğu müzik halk müziğinden uzak olduğu için öğrenci, Türk halk müziğindeki zengin yapının farkında olamıyor. Derslerde öğrencilere Türk halk müziğini tanıtmak, sevdirmek, bu yolda bakış açısı oluşmasını sağlamak, gelecek nesillerin yakın çevresinden türküleri öğrenmesine ve Türk halk müziğine değer vermesine yol açacaktır.”

Ö3:

“Ders kitaplarındaki türküleri bazen, daha önceden bildiklerini söylüyorlar. Ama ilk defa karşılaştıkları türküler çoğunlukta yer alıyor.”

Ö4:

“Müzik ders kitaplarındaki türküler kısmen uyumlu. Öğrencinin ders kitaplarında var olan, ilk defa gördüğü türkülere karşı yaklaşımına göre ailesinden, yakın çevresinden duyduğu veya öğrendiği türkülere karşı yaklaşımı daha olumlu oluyor.”

Ö5:

“Öğrenci ninnilerle veya çevresinden duyduğu ezgilerle büyür. Öğrencinin okul öncesinde edindiği müzikle, okul çağındaki müzik eğitimi düzenlemek gerekir. Bu açıdan bakarak okuldaki müzik eğitimi iyileştirme işinin yanı sıra, okul öncesinde çocukların maruz kalacakları müziklere dikkat etmeliyiz. Var olan ders kitabında okul öncesinde öğrencinin yakın çevresinden öğrendiği türkülere kısmen yer verilmiştir.”

Ö6:

“Öğrenciler önceden yakın çevresinden veya ailesinden bildiği türküleri daha çabuk öğreniyor. Kulak aşinalığı oluyor. Türküleri aileleri ile birlikte de dinlediklerini söyleyip önceden bildiklerini anlatıyorlar. Bu ve buna benzer katkılarından dolayı ders kitaplarını oluştururken, genel bilindik türkülere yer verilmesi gerekir.”

Ö7:

“Öğrencinin yakın çevresinden duydukları türkülerle, müzik ders kitaplarında var olan türküler arasında bir uyum var.”

Ö8:

“Uyum çok fazla yok. Öğrencinin yakın çevresinden duyduğu türkülere kitapta çok az yer verilmiş.”

Ö9:

“Öğrencinin şekillenmesinde ailenin yeri önemlidir. Öğrenci anne ve babasından, yakın çevresinden her anlamda etkileniyor. Türkülerle okul öncesinde tanışan bir öğrencinin türkülere bakış açısı, derste türkü öğrenmedeki performansı olumlu anlamda farklı oluyor. Öğrencinin daha önceden duyduğu bildiği türkülere

daha içten katıldığını söyleyebilirim. Ders kitaplarını yazarken de bilindik türkülere yer verilmesi gerekir.”

Ö10:

“Öğrencileri gözlemlediğimde çoğunun okul dışında türkü dinlemediğini görüyorum. Bu hususta ailenin ve öğrencinin yakın çevresinin etkisi ve ya eksikliği var. Aileye müzik eğitiminin önemi kavratılması, Türk halk müziğinin işlevi hakkında bilinçlendirme yoluna gidilmesi gerekiyor. Öğrencinin yakın çevresinden öğrendiği şarkı ve türkülerle müzik ders kitaplarında var olan türkülerin birbiri ile uyumu bu şekilde sağlanabilir. Bu yolla da müzik eğitimi kalitesinde artış gerçekleşebilir.”

Öğrencinin yakın çevresinden öğrendiği şarkı ve türkülerle, müzik ders kitaplarında var olan türkülerin uyumsuz olduğu, görüşleri alınan çoğu müzik öğretmenleri tarafından dile getirilmektedir. İki müzik öğretmeni ise uyumlu olduğunu söylemektedir. Öğrencilerin yakın çevresinden müzik adına sağlıklı bir kazanım elde edemedikleri, türküye yer verilmediği vurgulanmaktadır.

Tablo 25: Öğrencinin Yakın Çevresinden Öğrendiği Şarkı Ve Türkülerle, Müzik Ders Kitaplarında Var Olan Türkülerin Birbiri İle Uyumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Öğrencinin Yakın Çevresinden Öğrendiği Şarkı Ve Türkülerle, Müzik Ders Kitaplarında Var Olan Türkülerin Birbiri İle Uyumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	
Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10	Kısmen uyum var
Ö2	Öğrencinin aile ve yakın çevresi türkülere yer vermiyor
Ö7	Uyum var

❖ Öğrencilerin eğitim - öğretim sürecinde öğrendiği türküler, bir dağarcık oluşturabilecek boyutta mıdır?

Ö1:

“Hayır, kesinlikle değildir. Yetersiz olduğunu bir kez daha vurgulayarak, türkülerle dolu müzik kitaplarını elime alacağım günleri iple çektığimi söylemek istiyorum.”

Ö2:

“Ders kitapları haricinde benim oluşturduğum türkü repertuarından öğrettiğim eserleri de düşünürsek bir dağarcık oluşturacak boyuta ulaşıyor. İkinci dönem her hafta bir türkü öğretmeye çalışıyorum. Bazı haftalar öğrendiğimiz

türküleri tekrar ederek pekiştirmeye çalışıyoruz. Öğrencilerin bir araya gelerek gönülden söyleyebilecekleri, aynı türkü de buluşabilecekleri türkü dağarcığı oluşturmak hedefindeyiz.”

Ö3:

“Kitaptaki türküler bir dağarcık oluşturabilecek düzeyde değil. Müzik dersinin haftada bir ders saati olması çok yetersiz kalıyor. Açıkçası kitaptaki bu eksikliği giderebilecek çalışmalar yapabilmek için de zaman kalmıyor.”

Ö4:

“Ders kitabındaki türkülerin bir dağarcık oluşturabildiğini söyleyemem. Ben kitapta yer alan türküler dışındaki halk ezgilerini kullanarak bir dağarcık oluşturmaya gayret ediyorum.”

Ö5:

“Öğrencinin eğitim – öğretim süresince öğrendiği türküler bir dağarcık oluşturabilecek düzeyde değildir. Ders kitaplarındaki türkülerin bir dağarcık oluşturmada yetersiz oluşunun yanı sıra ders saatinin az olması da bu duruma neden olmaktadır.”

Ö6:

“Ders kitaplarındaki türküler bir dağarcık oluşturabilecek boyutta değil. Çeşitli yapıda ve konuda türkü seçimi gerçekleştirerek, ders kitaplarında türkülere daha fazla yer verilmelidir.”

Ö7:

“Türkü dağarcığı oluşturabilecek boyutta değil.”

Ö8:

“Sınıfın ilgi ve alakasına göre tüm sınıflarda olmasa da, bazı sınıflarda bir türkü dağarcığı oluşturabilecek durumdayız.”

Ö9:

“Ders kitaplarındaki türküleri ele alırsak, dağarcık oluşturmada yetersiz olduğunu görüyorum. Fakat ders kitapları haricinde, derste öğrettiğimiz türküleri de sayarsak o zaman dağarcık oluşturma hedefine ulaştığımızı söyleyebilirim.”

Ö10:

“Ders kitaplarındaki türküler bir dağarcık oluşturacak durumda değil. Ben ders kitapları haricindeki türkülerini de kullanıyorum. Ders saati el verdiği ölçüde türkü dağarcığı oluşturmaya çalışıyorum.”

Öğrencilerin eğitim - öğretim sürecinde öğrendiği türkülerin, bir dağarcık oluşturabilecek boyutta olmadığı, müzik öğretmenleri tarafından dile getirilmektedir. Dağarcık oluşturma bilmek için ders kitabı haricindeki türkülerine yer verildiğine değinilmektedir.

Tablo 26: Öğrencilerin Eğitim - Öğretim Sürecinde Öğrendikleri Türkülerin Bir Dağarcık Oluşturabilecek Boyutta Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Öğrencilerin Eğitim - Öğretim Sürecinde Öğrendikleri Türkülerin Bir Dağarcık Oluşturabilecek Boyutta Olup Olmadığı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	Bir dağarcık oluşturabilecek boyutta değil
Ö2, Ö4, Ö8	Kısmen dağarcık oluşturabilecek boyutta

❖ Öğrenilen türkülerini konser v.b. etkinliklerde sergiliyor musunuz?

Ö1:

“Kısmen de olsa ders kitaplarındaki türkülerini repertuara dahil ederek, sergileme fırsatı olabiliyor.”

Ö2:

“Fırsat buldukça etkinlik yapmaya çalışıyoruz. Bu etkinliklerin önemli bir kısmını derste öğrettiğim türküler oluşturuyor.”

Ö3:

“Okuldaki şartlar ve imkanlar doğrultusunda etkinlik yapıyoruz. Etkinliklerde türkülerine yer veriyorum.”

Ö4:

“Evet, sergilemeye çalışıyorum. Türkülerin bir etkinlik içerisinde yer almasını, birçok açıdan önemli ve gerekli görüyorum.”

Ö5:

“Her yıl düzenli olarak etkinlikler gerçekleştiremesek de öğrenciler, ders kitabından ve ya benim kitap dışı seçtiğim türkü ve şarkılardan oluşan bir repertuarla sunum yapıyorlar.”

Ö6:

“Öğrettiğim türküleri etkinliklerde değerlendiriyoruz.”

Ö7:

“Konser yapabilecek imkan olmuyor. Fakat kutlamalarda günün anlam ve önemine göre, öğrenilen türküleri sergiletiyorum.”

Ö8:

“Her sene düzenli olarak sene sonu etkinliği gerçekleştiriyoruz. Bu etkinliklerde derslerde öğrettiğim türküleri söylütiyorum. Etkinlikte görevli öğrencilerin, dinleyenlerin türküleri çok sevdiğini söyleyebilirim.”

Ö9:

“Okulun olumsuz fiziki şartları ve konser yapmada gerekli araç gereçlerin eksikliği etkinlik yapmamızı zorlaştırıyor. Ama her sene en az bir defa bir etkinlik düzenliyorum. Etkinliklerde türküler büyük yer tutuyor. Öğrenciler türküleri severek söylüyorlar. Dinleyen veliler ve öğretmenler de türkülere yer vermemizden dolayı memnuniyetlerini dile getiriyorlar.”

Ö10:

“Etkinlikler oluşturmaya çalışıyorum. Bu etkinliklerin çok büyük bölümünü türküler oluşturuyor. Bu durumdan öğrencilerde, dinleyenlerde gayet memnun oluyor.”

Görüşlerine baş vurulan müzik öğretmenleri, şartlar ve imkanlar doğrultusunda konser v.b. etkinlikler sergilediklerini, bu etkinliklerin büyük bölümünü öğrenilen türkülerin oluşturduğunu dile getirmektedirler. Etkinliklerde seslendirilen türkülerin çoğunu, ders kitapları haricindeki türkülerin oluşturduğuna değinilmektedir.

Tablo 27: Öğrenilen Türküleri Konser v.b. Etkinliklerde Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Öğrenilen Türküleri Konser v.b. Etkinliklerde Yer Verilme Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	Etkinliğin büyük bir bölümünü oluşturuyor
Ö1, Ö8	Kısmen yer veriyorum

❖ Ders kitaplarında yer alan türküler belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerdeki ihtiyacı karşılayabiliyor mu?

Ö1:

“Ders kitaplarının ihtiyacı karşıladığı söylenemez. Açıkçası günün anlam ve önemine uygun bir repertuar oluşturup, ona göre bir çalışma programı uyguluyoruz. Bu repertuar da genellikle müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin dışındaki türkülerden oluşuyor.”

Ö2:

“Ders kitaplarındaki türkülerin yetersizliğinden söz etmişim. Dolayısıyla belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerdeki ihtiyacı karşılayabilecek boyutta değil.”

Ö3:

“Ders kitapları bu ihtiyacı karşılayamıyor. Belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerde ders kitabı dışındaki türküleri yer veriyorum.”

Ö4:

“Ders kitaplarında var olan türküler, belirli gün ve haftalarda gerçekleşen etkinliklerdeki ihtiyacı kısmen karşılıyor.”

Ö5:

“Ders kitaplarındaki türküler belirli gün ve haftalarla ilgili yapılan etkinliklerdeki ihtiyacı karşılayacak boyutta değil. Ben günün anlam ve önemine uygun türküler öğretmek için açıklığı kapatmaya çalışıyorum.”

Ö6:

“Ders kitaplarındaki türküler belirli gün ve haftalarda gerçekleşen etkinliklerdeki ihtiyacı karşılamıyor. Ders kitaplarındaki türkü sayısını arttırarak

veya öğrenci düzeyine uygun türkülerin yer aldığı yardımcı kaynaklar oluşturarak bu ihtiyacı giderme yoluna gidilmelidir.”

Ö7:

“Ders kitabında var olan türküler, belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklerdeki ihtiyacı genel anlamda karşılıyor. Ara sıra, gerekli gördüğüm durumlarda da eklemeler yapıyorum.”

Ö8:

“Ders kitaplarında yer alan türkülerin, belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklerdeki ihtiyacı karşılamadığını görüyorum. Etkinliğe hazırlanırken ders kitabı haricinde başka kaynaklara yönelmem gerekiyor. Ders kitaplarında yer alacak türkülerini seçerken bu eksiklikler dikkate alınmalı.”

Ö9:

“Kesinlikle karşılamıyor. Bu konuda ders kitapları yetersiz kalıyor. Ben bu açığı başka kaynaklardan yararlanarak gidermeye çalışıyorum.”

Ö10:

“Belirli gün ve haftalarla ilgili etkinliklerde kitap dışından çok sayıda türkü alma ihtiyacı hissediyorum. Ders kitabındaki türkülerin bu konuda yetersiz olduğunu söyleyebilirim.”

Görüşlerine başvurulmuş müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, ders kitaplarında yer alan türkülerin belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerdeki ihtiyacı karşılayamadığı görüşünde birleşiyorlar. Bir öğretmen kısmen, bir öğretmen de karşıladığı yönünde görüş bildirmektedir. İhtiyacın karşılanmadığı durumlarda ders kitabı dışındaki türkülerin kullanıldığı belirtilmektedir.

Tablo 28: Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Belirli Gün Ve Haftalarda Yapılan Etkinliklerdeki İhtiyacı Karşılama Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Belirli Gün Ve Haftalarda Yapılan Etkinliklerdeki İhtiyacı Karşılama Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri		
Karşılıyor	Kısmen karşılıyor	Karşılmıyor
Ö7	Ö4	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10

❖ Türk halk müziği desteği ile yapılan müzik eğitiminin kültürel farkındalık açısından öğrenciye katkısı nelerdir?

Ö1:

“Öncelikle, en azından müzik alanında özenti bir toplum olmaktan çıkarız. Kendi değerlerine sahip çıkan, kendi özünü, benliğini benimseyen bireyler yetişmesinde katkı sağlayabileceğine inanıyorum.”

Ö2:

“Türk halk müziği Türk halkının yaşanmışlıklarını anlatır. Bizim olanı anlatır. Öğrenciye bunları kazandırmak gerekir. Öğrencinin kendi kültürel değerlerinin farkında olması, tanınması Türk halk müziği desteği ile olabilir. Kendi kültürel değerlerimizi yaşatma, devamlılığını sağlama ancak gelecek nesillere bu değerleri kazandırmayla gerçekleşebilir.”

Ö3:

“Kültürel farkındalık oluşturmak çok önemli. Türkü dinleyen öğrenci sayımız hayli az. Geçmişini, kültürünü bilmeyen bir neslin memlekete ne kadar fayda sağlayacağı tartışılır. Öğrencide bu eksikliğin giderilmesi için müzik eğitimi içerisinde Türk halk müziğine yer verilmelidir.”

Ö4:

“Öğrencinin, kendi kültürüne katkısı olduğu gibi kendi kültüründen de öğreneceği çok şey vardır. Kendi kültürünün farkına varması, tanınması hem öğrencinin eğitimi için hem de kültürün devamlılığı için gereklidir. Kültürel farkındalığın müzik eğitiminin görevleri içerisinde olması gerekir. Öğrencinin milli ve manevi değerlerini tanınması – sahip çıkması, birlik – beraberlik kavramlarını hissede bilmesi, ait olduğu toplumu tanınması gibi durumları, müzik eğitimi içerisinde

kültürel farkındalık oluşturarak sağlayabiliriz. Kültürel farkındalık oluşturma yollarının başında Türk halk müziği eğitimi gelmektedir.”

Ö5:

“Türk halk müziğinin müzik eğitimi içerisinde yer almasının sağladığı faydalardan biri de kültürel farkındalık oluşturmaktır. Öğrencinin kendi kültürel zenginliğini tanıması için Türk halk müziğinin müzik eğitiminde sistemli bir şekilde yer alması gerekir. Öğrencinin kendi müziğini öğrenmesi açısından da bu önemlidir.”

Ö6:

“Öğrencilerin türküleri sevdiğini hissedebiliyorum. Kültürel farkındalık oluşturma açısından türküleri kullanmak gereklidir. Türk halk müziği desteği ile kazandırılacak kültürel değerler, öğrencinin hem müzikal hem de kültürel açıdan bilinçlenmesini sağlar.”

Ö7:

“Türk halk müziğinin kültürel farkındalık oluşturmada öğrenciye katkısı önemlidir. Öğrencilerin kendi kültürlerini müzik yoluyla daha iyi tanıyacaklarına inanıyorum.”

Ö8:

“Öğrencinin kendi müzik kültürünü tanıması ve yaşatması yolunda derslerde Türk halk ezgilerini öğrenmesi önemlidir. Derslerde türküleri öğretmenin başlıca nedenlerinden biri de bu dur. Kendi müziğini öğrenerek, kültürel farkındalık oluşturmaya da adım atmış olur. Ve hatta bunu üst seviyeye taşıyarak kendi kültürel değerlerinin uluslararası platformlarda yer almasını, başka milletler tarafından sağlıklı bir şekilde tanınabilmesini sağlayabilir.”

Ö9:

“Türk halk müziği kültürel birikimizin bir yansıması olduğu için öğrenci eğitiminde bu müzik tarzına yer verilmesi önemli ve gereklidir. Öğrencinin müziksel değerleri öğrenirken diğer yandan kendi değerlerini tanıması, öğrenmesi Türk halk müziği ile gerçekleşebilir. Öğrencinin kendi değerlerine sahip çıkması da ancak bu bilinçlenmeyle olur.”

Ö10:

“Öğrenci Türk halk müziğini tanıyarak aslında özüne yaklaşmış oluyor. Kültürel birikimimizdir türküler. Öğrenciye, müzik eğitimi verirken Türk halk müziğinden faydalanarak kültürel farkındalık oluşturabiliriz. Ancak bu yolla kültürel değerlerimizi geleceğe taşıyabiliriz.”

Kültürel farkındalık oluşturmada müzik eğitimi içerisinde Türk halk müziğine yer vermek gerektiği görüşünde birleşen müzik öğretmenleri bu yolla, öğrencinin kendi değerlerini öğrenebileceğini ve gelecek nesillere aktarabileceğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin milli ve manevi değerlerini tanınması – sahip çıkması, birlik – beraberlik kavramlarını hissedebilmesi, ait olduğu toplumu tanınması kültürel farkındalık oluşturma yolunda Türk halk müziği eğitimi ile gerçekleştirilebileceği, görüşlerine başvuru müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir.

Tablo 29: Türk Halk Müziği Desteği İle Yapılan Müzik Eğitiminin Kültürel Farkındalık Açısından Öğrenciye Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Türk Halk Müziği Desteği İle Yapılan Müzik Eğitiminin Kültürel Farkındalık Açısından Öğrenciye Katkısı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	
Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	Kültürel değerlerini tanıma, bilinçlenme
Ö1, Ö3, Ö10	Kültürel değerlerine sahip çıkma
Ö2	Kültürel değerleri yaşatma, devamlılığını sağlama
Ö4	Milli – manevi değerleri tanıma, birlik – beraberlik kavramlarını hissetme

❖ Müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin kültürel değerlerimizi yeteri kadar yansıttığını düşünüyor musunuz?

Ö1:

“Her ne kadar “Müzik evrenseldir” ifadesini sıkça duyuyor olsak da, dünyadaki her bölgenin kendine has bir müzik kültürü vardır. Bu kültür, o toplumun ortak yaşamında var olan tüm kesitlerin ürünüdür. Müzik de toplum kültürünün evrenselleşebilme potansiyeli olan yansımasıdır. Bu bağlamda elbette bizim türkülerimiz de bizim toplum kültürümüzü yansıtmaktadır.”

Ö2:

“Müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin kültürel değerlerimizi tam anlamıyla yansıttığını düşünmüyorum. Türkülerin sadece bir müzik eseri olmasının

yanında Türk halkının müzikal anlamda kendini anlattığı, kültürel birikimini yansıttığı önemli bir vesikadır. Ders kitaplarında yer alan türküleri belirlerken kültürel değerlerimizi en iyi şekilde yansıtabilme yönüne de özen göstermek gerekir.”

Ö3:

“Yeterli düzeyde olduğu kanısındayım.”

Ö4:

“Ders kitaplarında yer alan türkülerin kültürel değerlerimizi yansıttığını düşünüyorum.”

Ö5:

“Genel anlamda kültürel değerlerimizi tam anlamıyla yansıtmıyor. Ders kitaplarındaki (yeterli düzeyde olmasa da) türküleri göz önüne alırsak, çok az da olsa kültürel değerlerimizi hissettirdiğini düşünüyorum. Tabi bu yeterli, istenilen düzeyde değildir.”

Ö6:

“Bence ders kitaplarındaki türküler kültürel değerlerimizi yeteri kadar yansıtıyor.”

Ö7:

“Müzik ders kitaplarında yer alan türküler kültürel değerlerimizi çoğunlukla yansıtıyor.”

Ö8:

“Türküler, değerlerimizi yansıtan müzik eserleridir. Her türkü ait olduğu yörenin değerlerini taşır. Ders kitaplarındaki türküler yöresel çeşitlilik dikkate alınarak seçilmediği için kültürel değerlerimizi yansıtmada eksik kaldığını görüyorum.”

Ö9:

“Ders kitaplarındaki türkülerin kültürel değerlerimizi kısmen yansıttığını düşünüyorum. Kültürel değerlerimizin tam anlamıyla yansımaları için her yöreden türkülere yer vermek gerekir. Bu açıdan bakarak kısmen yansıttığını söylüyorum. Türkülerin ait olduğu yöreleri dikkate alarak, ders kitaplarında yer alacak türkülerin farklı yöreden olmasına ve her yöreden türkülerin ders kitaplarında yer almasına dikkat edilmelidir.”

Ö10:

“Ders kitaplarında yer alan türküler çeşitlilik oluşturmuyor. Ders kitaplarında Türk halk müziği yöresel çeşitliliğinin yer almaması, kültürel değerlerin tam anlamıyla yansıyamamasına yol açıyor. Bu haliyle kitaptaki türküler kültürel değerlerimizi yansıtmada yetersiz kalıyor.

Görüşleri alınan müzik öğretmenlerinin çoğunluğu, müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin kültürel değerlerimizi yeteri kadar yansıttığı görüşündedirler. Kısmen ve ya yansıtmıyor görüşünde olanlar da, ders kitaplarında yer alan türkülerin her yöreyi yansıtacak boyutta olmadığını vurgulamaktadırlar.

Tablo 30: Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Kültürel Değerlerimizi Yansıtma Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Kültürel Değerlerimizi Yansıtma Durumu İle İlgili Öğretmen Görüşleri		
Yansıtıyor	Kısmen yansıtıyor	Yansıtmıyor
Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7	Ö2, Ö8, Ö9, Ö10	Ö5

❖ Müzik derslerinde türküler hangi açılardan öğrenciye fayda sağlamaktadır?

Ö1:

“Toplumumuzda, hemen her açıdan kültürel yapımıza aykırı birçok olayla karşı karşıya kalıyoruz. Evvelden aklımızdan geçirmeye bile çekindiğimiz şeyleri maalesef yaşar hale geldik. Dilimizde bozulmalar, edep ve ahlak noktasında olumsuz değişimler gibi can sıkıcı durumlar yaşıyoruz. Bu yozlaşma çokça aracı kullanılarak oluşturuldu ve de hala oluşturulmaya devam ediyor. Hepimizin bildiği gibi müzik de bu araçlardan biri ve en fazla peşinden kitleleri sürükleyebilecek olanı. Çocuklarımızı bu tehlikeden koruyacak yöntemler bulmalı ve uygulamalıyız. Müzik bu sorunların hepsini çözer demiyorum tabiki ama bizim toplumumuza bu yolla saldıranlara karşı, biz de müziğin gücüyle ile karşıt bir cephe açabiliriz. Türkülerimizi anlatmalı, söyletmeli, benimsetmeliyiz. Başka toplumlara özenmeden, kendisiyle ve kendi toplumuyla barışık kimseler olmalarına yardımcı olmalıyız. Kültürel saldırılara maruz kalan çocuklarımıza, ancak kendi kültürel değerleriyle ayakta kalabileceklerini, direnç gösterebileceklerini öğretmeliyiz.”

Ö2:

“Müzik derslerinde söylediğimiz türküler öğrencinin kendi değerleriyle müzik sanatını öğrenmesini sağlar. Ayrıca öğrenciye aidiyet duygusu kazandırır.”

Ö3:

“Öğrencinin türkü repertuarını arttırır. Türkü hikayeleri sayesinde geçmişle gelecek arasında bağ kurabilmesi sağlanabilir. Örf, adet, gelenek ve göreneklerimizi tanır.”

Ö4:

“Öğrencilerin kendi kültürünü tanınması, öğrenmesi türküler sayesinde oluşabilir. Bu durum, öğrencinin öz güven kazanmasına neden olur. Türküler sayesinde farklı ritmik yapıları, farklı sesleri ve hatta farklı yaşam biçimlerini öğrenebilir.”

Ö5:

“Öğrencinin Türk halk müziğini tanınması bakımından türkülerin ders kitaplarında yer alması önemlidir. Müzik derslerinde türküler, öğrencilerin kültürel değerlerimizi tanımalarının yanı sıra derse katılımlarının atması, kurallı bir şekilde şarkı söylenmesi, birlik – beraberlik duygusu oluşturmaları, yöresel çeşitliliğin öğrenilmesi... açılarından fayda sağlamaktadır.”

Ö6:

“Türküler müzikal bilgilenmeye yardımcı olmanın yanında, kültürümüzü tanımamızı da sağlar. Türkülerin ortak değer olduğu bir ortamda, türkülerin birleştirici yönü de ortaya çıkar.”

Ö7:

“Müzik kitabındaki türküler, öğrencilerin kültürünü tanıma, hareketli oyun havaları ile eğlenme, kendini ifade edebilme konularında fayda sağlıyor.”

Ö8:

“Öğrencinin kendi öz kültürünü tanınması her şeyden önemlidir. Bu yolla bir türlü kazandıramadığımız milli ruhu öğrenciye kazandırmak adına ciddi bir adım atılmış oluruz. Anadilinde dinlediği kendi müziğini bilmesi kişiliğini de olumlu anlamda etkileyecektir.”

Ö9:

“Öğrencinin milli ve manevi değerlerimiz hakkında fikir sahibi olması ve o ruhu hissetmesi açılardan türküler önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler birlikte türkü söyleyerek sevinç, acı, neşe, özlem, mutluluk v.b. duyguları paylaşmış, duygu birlikteliğini sağlamış olur. Geleneksel yapının devamlılığının sağlanması için de öğrencilere türkülerin öğretilmesi gerekir.”

Ö10:

“Müzik derslerinde türküler, dersin işlenişine olumlu katkılar sağlamaktadır. Öğrencinin derse katılımını arttırmaktadır. Öğrencilerin kendi milli ve manevi değerlerini tanınmasına yardımcı olmaktadır.

Müzik derslerinde türküler, öğrenciye müzik bilgisi oluşturmada, kültürel değerleri tanımada, kültürel değerleri yaşatmada, milli ruhu kazanmada, aynı duyguda birleşmede, derse ilgi ve alaka artışı oluşturmada fayda sağladığı görüşleri alınan müzik öğretmenleri tarafından ifade edilmektedir.

Tablo 31: Müzik Derslerinde Türkülerin Öğrenciye Fayda Sağlama Durumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Müzik Derslerinde Türkülerin Öğrenciye Fayda Sağlama Durumu Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	
Ö1	Kendisiyle ve toplumuyla barışık birey olmalarını sağlar
Ö2	Kendi değerleri ile müzik sanatını öğrenmelerine yardımcı olur
Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8	Kültürel değerlerini tanımalarına yardımcı olur
Ö9, Ö10	Milli ve manevi değerlerimizi tanımalarını ve o ruhu hissetmesini sağlar

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

❖ **Birinci alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği tanımsal ve tarihsel süreç olarak ele alınmış mıdır?”*

- Türk halk müziğinin tanımsal ve tarihsel süreç olarak sistemli bir şekilde ele alınmadığı sonucuna varılmıştır.

- Türk halk müziği tanımsal ifadesine ve tarihsel sürecine 5. ve 7. sınıflar müzik ders kitaplarında yer verilmediği ortaya çıkmıştır.

- 6. ve 8. sınıflar müzik ders kitaplarında tanımsal olarak yer verildiği, fakat tarihsel sürece değinilmediği görülmüştür.

- Türk halk müziğinin tanımsal ifadesine ve tarihsel sürecine değinilmemiş olması, Türk halk müziğine ait öğelerin aktarımında eksiklik oluşturmaktadır.

❖ **İkinci alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerde melodik yapı çeşitliliği var mıdır?”*

- 5., 6., 7. ve 8. sınıflar müzik ders kitaplarında genel melodik yapı olarak kerem dizisi (ayağı) tercih edildiği, bu dizi haricinde garip, misket, bozlak ve müstezat dizileri (ayakları) ne ait türkülere yer verildiği ortaya çıkmıştır.

- Türkülerin farklı seslere göçürüldüğü ve bu işlem gerçekleşirken Türk halk müziği değıştirenlerinin kullanılmadığı gözlemlenmiştir.

- Türk halk müziği değıştirenlerinin ya yok sayıldığı ya da bunların yerine klasik müziğe ve ya Türk sanat müziğine ait değıştirenlerin kullanıldığı görülmektedir.

- Değıştirenin yanlış, eksik kullanılması veya yok sayılması türkü karakterini etkilediği ve dolayısı ile duyum açısından faklılaşmaya yol açtığı gözlemlenmektedir. Türk halk müziği melodik yapısının bozulmasına yol açacak sorunlar oluşturmaktadır.

- Öğrencinin geleneksel yapıyı özümseyememesine yol açacak teknik sorunlara rastlanmaktadır.

- Basit melodik yapılardan kalenteri dizisine (ayağına) ait türkülere yer verilmediği ve dizilere ait türkülere yer verilme durumunda bir düzensizlik olduğu sonucuna varılmaktadır.

- İncelenen ders kitaplarında Türk halk müziği ses sistemi ve melodik yapısı hakkında herhangi bir tanımlamaya veya açıklamaya yer verilmemektedir.

❖ **Üçüncü alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin ritmik yapısı nasıldır?”*

- 5., 6., 7. ve 8. sınıflar müzik ders kitaplarında genel olarak 2/4'lük, 4/4'lük, 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik ritmik değere sahip türkülerin mevcut olduğu tespit edilmiştir.

- İncelenen müzik ders kitaplarında Türk halk müziğinin ritmik yapısını hakkında bilgi veren konulara yer verilmediği ortaya çıkmıştır.

- İncelenen müzik ders kitaplarındaki türkülerdeki ritmik yapının çoğunlukla; 5/8'lik türkülerde 2+3, 7/8'lik türkülerde 2+2+3, 9/8'lik türkülerde ise 2+2+2+3 kalıplarında oldukları gözlemlenmiştir.

- Ders kitaplarında bazı türkülerin ritmik yapılarının değiştirildiği tespit edilmiştir.

- Türk halk müziğinin kendine özgü ritmik yapısını yaşatmak adına öğrencilerin yaş, algı ve hazır bulunuşluk düzeyleri gözetilerek konu ile ilgili kazanımlar edindirmek gerekliliği ve gelecek nesillere aktarım açısından hayati öneme sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

❖ **Dördüncü alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarındaki türkü seçiminde yöresel çeşitliliğe özen gösterilmiş midir?”*

- İncelenen ders kitaplarına, geniş ve zengin bir yapıda olan türkü coğrafyasındaki ezgilerin tam olarak yansımadağı sonucu ortaya çıkmıştır.

- 8. sınıflara ait ders kitaplarında, diğer sınıflara ait ders kitaplarına göre daha geniş bir türkü repertuarına yer verildiği tespit edilmiştir.

- Yöresel çeşitliliğin ders kitaplarına yansımaları, Türk halk müziği tarihsel derinliğini ve türkü coğrafyasının genişliğini ortaya koymasına bakımlarından önem arz etmektedir. Bu durumun öğrencilere kazandırılması ve farkında olmalarının sağlanması gerekmektedir.

❖ **Beşinci alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziğine ait sözlü ve sözsüz eserlere ne düzeyde yer verilmiştir?”*

- 6., 7. ve 8. Sınıflar müzik ders kitaplarında Türk halk müziğinin sözsüz (çalgısal) eserlerine yer verilmediği tespit edilmiştir.

- Müzik ders kitaplarındaki sözlü ezgilerde acı, sevgi, hasret, gurbet, kahramanlık, özlem, bağlılık, aşk v.b. konuların işlendiği görülmektedir.

❖ **Altıncı alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında Türk halk müziği çalgılarına yer verilmiş midir?”*

- Türk halk müziğine ait çalgıların öğrencilere tanıtılarak farkındalık oluşturulması gerekmektedir.

- Ders kitabı kapaklarında ve farklı konular içerisinde Türk halk müziği çalgılarına yer verildiği tespit edilmiştir.

- Müzik ders kitaplarında, Türk halk müziğinin diğer öğelerine nazaran Türk halk çalgılarına daha fazla yer verildiği ortaya çıkmaktadır.

❖ **Yedinci alt probleme ait sonuçlar;** *“İlköğretim müzik ders kitaplarında yer alan türküler değerler eğitimi kapsamında hangi konuları içermektedir?”*

- İlköğretim müzik ders kitaplarında aşk, hasret, kahramanlık, manevilik ve ağıt gibi toplumsal değerlerin yer aldığı tespit edilmiştir.

- Toplumsal değerlerin öğrencilere kazandırılmasının önemi doğrultusunda, farklı değerleri içeren türkülere de yer verilmesi gerekmektedir.

- Müzik ders kitaplarında, öğrencilere kazandırılması hedeflenen değerlere uygun türkülere yer verilerek, değerler eğitimi konu başlığı oluşturulmalıdır.

Öneriler

- Türk eğitim sistemi içerisindeki müzik eğitiminde, Türk halk müziği temelli bir müzik eğitimi politikası geliştirilmelidir.

- Yakından – uzağa, çevreden – evrene ilkeleri dikkate alınarak, öğrencilerin kendi kültürel değerlerinden hareketle müzik öğrenimlerine yön verilmelidir.

- Müzik ders kitaplarında yer alan türküler öğrenci ve öğretim ihtiyaçlarını karşılar durumda olmalıdır.

- Öğrenci yaş ve ihtiyaçları doğrultusunda, Türk halk müziğinin sistemli bir şekilde müzik eğitiminde yer alması sağlanmalıdır.
- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Türk halk müziği eğitimi, içeriği zenginleştirilerek kalitesi artırılmalıdır.
- Müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde, en az bir halk çalgısını derste kullanabilen öğretmenlerin yetiştirilmesi sağlanmalıdır.
- Okuldaki sınıf düzeylerine göre Türk halk müziği repertuarı oluşturulmalı, bu repertuar doğrultusunda kitaplar ve CD'ler üretilmelidir.
- Müzik eğitimi ihtiyacı doğrultusunda, besteleme teknikleri kullanılarak türkü formunda eserler üretilmelidir.
- Türküler ve Türkü formunda üretilen eserlerle okul müziği dağarcığı oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). Etkili Öğrenme ve Öğretme (4. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Atatürk, M. K. (1997). Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, cilt 2. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Akçalı, E. V., Topal, D., Yamaner, B. ve Çakar, Ö. (2018). Ortaokul ve İmam hatip Ortaokulu 6. Sınıf Müzik Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Başak Matbaacılık.
- Aksu, C. (2010). Türkiye'de Eğitim Müziği (1. Basım). İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.
- Arapgirlioğlu, H. (1999). Geleneksel Türk Halk Müziği Repertuarının Okul Müziğine Uygunluğu Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akdoğu, O. (2003). Türk Müziğinde Türler ve Biçimler (3. Baskı). İzmir: Meta Basım.
- Baştürk, Z., Candan, P., Gönül, M. A., Öztürk, Ö. M. ve Tezcan, H. (2018). Ortaokul ve İmam hatip Ortaokulu 7. Sınıf Müzik Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Başak Matbaacılık.
- Baştürk, Z., Candan, P., Gönül, M. A., Öztürk, Ö. M. ve Tezcan, H. (2018). Ortaokul ve İmam hatip Ortaokulu 8. Sınıf Müzik Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Başak Matbaacılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (3. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakırer, H. S., Avcı, Z. ve Kurtaslan, Z. (2014). İlköğretim Müzik Ders Kitaplarında Halk Türkülerine Yer Verilme Durumunu Değerlendirilmesi. MÜZED Bölge Konferansı, İpek Yolu'nda Müzik Kültürü ve Eğitimi (1. Basım). Ankara: Grafiker.
- Çelik, M., Efendioğlu, Y., Özer, H. ve Özkan, İ. (2018). Ortaokul ve İmam hatip Ortaokulu 5. Sınıf Müzik Ders Kitabı (1. Baskı). Ankara: Başak Matbaacılık.
- Çetinkaya, Y. (1995). İhvan-ı Safa'da Müzik Düşüncesi, İstanbul: İnsan Yayınları.

- Demir, M. (2006). Müzik ve Sosyal Etkileşim, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, Ö. (2003). Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Emnalar, A. (1998). Türk Halk Müziği ve Nazariyatı (1. Baskı). İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Ertürk, S. (1993), Eğitimde Program Geliştirme (7. Baskı). Ankara: Meteksan A.Ş.
- Göverçile, İ. (1997). Kültür – Eğitim Etkileşimi Türkiye Örneği, Yüksek Lisans Tezi, SAKARYA ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Güler, N. (2008). Müzikle Çocuk Eğitimi (1. Baskı). İstanbul: Hepsi Çocuk Yayın Evi.
- Hoşsu, M. (1998). Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı. İzmir: Petek Ambalaj Kağıt San. Tic. LTD.
- Kaplan, A. (2008). Kültürel Müzikoloji (2. Baskı). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi (23. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kurtaslan, Z. (2010). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Keman Eğitiminde Çağdaş Türk Keman Eserlerinin Kullanılma Durumuna İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri, Doktora Tezi, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Küçüköncü, H. Y. (2010). Genel Müzik Kültürü Öğretimi (1. Basım). Ankara: Efil Yayın Evi.
- MEB (2013). İlköğretim Müzik 6-7-8 Öğretmen Kılavuz Kitabı (2. Baskı). Ankara: Devlet Kitapları.
- Örs, B. H. (2009). Post Modern Dünyada İdeolojinin Dönüşümü, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:0, Sayı:40, ss 1 – 12.
- Özbek, M. A. (1990). Milli Kültürümüz İçerisinde Türk Halk Müziği. Milli Kültür Unsurlarımız Üzerinde Genel Görüşler.1990. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 193 – 196.

- Özdek, A. (2012). Ulusal Müzik Eğitiminde Halk Müziğinin Yeri: Türkiye – Azerbaycan Örneği, Doktora Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özdemir, M. A. (1998). Türk Halk Müziği Sistematiği ve Eğitim Müziği Besteciliğinde Kullanılabilirliği, Doktora Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özgül, İ. (2009). Müzik Eğitimi ve Öğretimi (6. Baskı). Ankara: Pagem Akademi.
- Paşaoğlu, S. (2005). Müzikal – Kültürel Kimlik Oluşumunda Okul Müzik Eğitiminde Kullanılan Halk Türkülerinin Rolü: Türkiye, Bulgaristan, Macaristan Örneği, Doktora Tezi, ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Sağ, V. (2003). Toplumsal Değişim ve Eğitim Üzerine, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:27, Sayı:1, ss 11-25.
- Sakarya, U. C. (2018). Erken Yirminci Yüzyıl Rus Sanatında İlkeli Eğilimler, Akdeniz Sanat Dergisi, Cilt:11, Sayı: 21, ss 73 – 89.
- Sarıkaya, S. H. ve Tunalı, S. (2014). Bela Bartok'un Çağdaş Türk Müziğine Katkılarının İncelenmesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:16, Sayı:2, 299 – 313.
- Sarısözen, M. (1962). Türk Halk Musikisi Usulleri Ankara: Renkli Posta Matbaası LTD. Şirketi.
- Say, A. (2011). Müzik Öğretimi (5. Basım) Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sun, M. (2004). Kır Çiçekleri (1. Basım). Ankara: Sun Yayın Evi.
- Tebiş, C. ve Kahraman, B. (2012). Halil Bedii Yönetken'den Seçme Müzik Makaleleri (1. Basım). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Uçan, A. (2005). Türk Müzik Kültürü (2. Basım). Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (7. baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İnternet Kaynakları

- <http://www.webdersanesi.com/dersler/ogrenme-psikolojisi/egitim-ogrenme-davranis/94> (2019)
- <http://www.mehmetzekiaydin.com/makaleler/2010-34.pdf> (2019)

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN
ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Zülfükar AVCI	İmza
Doğum Yeri:	Ergani	
Doğum Tarihi:	01/01/1981	
Medeni Durumu:	Evli	

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Cumhuriyet İ.O.		Ergani	1986 – 1991
Ortaöğretim	Ergani O.O.		Ergani	1991 – 1994
Lise	Kayseri Merkez Teknik Lisesi		Kayseri	1994 – 1998
Lisans	Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü		Kayseri	1999 – 2003
Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar ABD Müzik Eğitimi BD		Konya	2013 -
Becerileri:	<ul style="list-style-type: none">• Türk Halk Müziği nazariyatı ve repertuarı• Bağlama eğitimi• Müzik teorisi• Müzik eğitimi• Koro bilgisi ve eğitimi• Armoni			

İlgi Alanları:	
İş Deneyimi:	<ul style="list-style-type: none"> • Kayseri Büyük Şehir Belediye Konservatuvarı (2000 – 2004) • Başbakanlık Gençlik Spor Genel Müdürlüğüne Bağlı Gençlik Merkezi - Kayseri (2002 – 2004) • Mersin Halk Eğitimi Merkezi (2004 – 2005) • Mersin Kapalı Ceza Evi (2004 – 2005) • Gaziantep Özel Güney Fırat Koleji – Gaziantep (2007) • Yavuz Sultan Selim İlköğretim Okulu – Hakkari/Şemdinli (2007 – 2009) • Nesrin Mehmet Abar İlköğretim Okulu – Gaziantep (2009 – 2012) • Beyşehir Teknik ve End. Meslek Lisesi– Beyşehir/Konya (2012–2013) • Bahçelievler Kaspoğlu İ. O. – Beyşehir/Konya (2012 – 2013) • İhsan Özkaşıkçı İlkokulu – Konya (2013 – 2014) • Meram Dere Zafer Ortaokulu – Konya (2013 –2014) • Osman Gazi Ortaokulu – Konya (2014 –)
Aldığı Ödüller:	<ul style="list-style-type: none"> • Gençlik ve Spor Bakanlığının düzenlediği Türk Halk Müziği solo ses yarışmasında grup birinciliği (17 Nisan 2004) • Gençlik ve Spor Bakanlığının düzenlemekte olduğu Türk Halk Müziği solo ses yarışmasında Türkiye birinciliği(12-13 Haziran 2004)
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Zafer KURTASLAN Doç.Dr. Serdar ÇAKIRER
Tel:	0 505 737 97 21
Adres	Çaybaşı Mahallesi Okul Sokak Divanpark Konutları 1. Etap Kat:5 No:16/11 Meram / Konya